

Katsaus Savonlinnan nuorten huumausaineiden käyttöön

Arttu Jaatinen

6/2018

Tiivistelmä

Tekijä Arttu Jaatinen	Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike Poliisi (AMK) / 20161A	
Julkaisun nimi Katsaus Savonlinnan nuorten huumausaineiden käyttöön	Julkisuusaste Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi Mika Kyyrö, ylikonstaapeli Jyrki Mattila, ylikomisario	Opinnäytetyön muoto Toiminnallinen opinnäytetyö	
Tiivistelmä <p>Savonlinnan kaupunki on ollut viime vuosina monesti esillä, kun puhutaan huumausaineiden käytöstä Suomessa. Kaupunki on noussut viime vuosina kansainvälisessä jätevesitutkimuksessa Suomen onsalta kärkeeseen metamfetamiinin määrässä. Kukaan ei ole toistaiseksi osannut antaa järkevää selitystä, miksi Savonlinnan kokoisessa kaupungissa on tilastojen perusteella niin paljon huumausaineita. Tämä opinnäytetyö käsittelee Savonlinnan huumausanetilannetta nuorten osalta</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, onko kaupungin nuorilla huumausaineongelmaa, miten se mahdollisesti näyttäytyy poliisille sekä muille viranomaisille ja mitä asian eteen voitaisiin tehdä ennaltaestävän toiminnan kannalta. Suoritin tutkimukseni yhdistämällä kvanti- ja kvalitatiivista tutkimusta tilastojen ja haastattelujen muodossa. Tuloksena tutkimuksesta selvisi, että Savonlinnassa on jonkin asteinen huumausaineongelma,</p> <p>Opinnäytetön toiminnallisena osana rakensin PowerPoint-esityksen, joka tiivistää opinnäytetyön keskeisimmät tulokset. Tämä esitettiin Savonlinnassa sidosryhmäyhteistyön yhteisessä "Parempi puuttua" seminaarissa. Halusin selvittää esitykselläni seminaariin osallistujille työstäni saadut tulokset.</p>		
Sivumäärä 43 + 21	Tarkastuskuukausi ja vuosi 6/2018	Opinnäytetyökoodi (OPS) Amk2016ONT
Avainsanat Huumausaineet, nuoret, Savonlinna, huumausainerikokset		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TYÖN TAVOITE JA RAJAUS	7
2.1 Tutkimuksellinen vai toiminnallinen opinnäytetyö?	7
2.2 Tavoite ja rajaus	7
2.3 Tutkimusmenetelmä	8
3 HUUMAUSAINEIDEN LAINSÄÄSÄNTÖ... ..	9
3.1 Mitä ovat huumausaineet?	9
3.1 Huumausaineet laissa	9
3.1.1 3.2 Huumausaineen käyttörikos	10
3.1.2 3.1 Huumasainerikos	11
3.1.3 Rattijuopumus	12
3.1.4 Törkeä rattijuopumus	13
4 HUUMAUSAINEIDEN ESITTELY	14
4.1 Kokaiini	14
4.2 Ekstaasi	14
4.3 Amfetamiini	15
4.4 Metamfetamiini	15
4.5 Kannabis	16
4.6 Lääkkeiden väärinkäyttö	17
4.7 Muuntohuumeet	17
5 HUUMAUSAINEIDEN YHTEISKUNNALLISET JA YKSILÖLLISET HAITAT	18
6 SAVONLINNAN HUUMAUSAINETILANNE.....	19
6.1 Haastattelut	19
6.1.1 Tilastot	20
6.1 Kouluterveyskyselyt	21
6.2 Jätevesitutkimus	22
6.3 Haastattelut	25
6.4 Poliisin tilastot	30
7 POHDINTAA	33
7.1 Tutkimuksen luotettavuus	33
7.2 Nykytilanne	34
7.3 Ratkaisuehdotuksia	36
7.4 Tulevaisuus	37

8 LÄHTEET	38
9 LIITTEET.....	43

Käsitteitä

PL	Poliisilaki
RL	Rikoslaki
Tor-verkko	Ohjelmisto, joka mahdollistaa internetin anonyymin käytön
THL	Terveyden ja hyvinvoinninlaitos
EMCDDA	Euroopan unionin huumeseurantakeskus
Polstat	Poliisin oma tilastopalvelu
Sosteri	Etelä-Savon sairaanhoitopiiri

1 JOHDANTO

Huumeet ovat yleisesti ottaen kasvussa erityisesti nuorten keskuudessa. Huumausaine myönteisyys on ainakin yleisen elämäkatsomuksen perusteella kasvussa, verrattuna siihen, mitä se on joskus ollut. Nuorten alkoholin käyttö on vähentynyt, ja he ovat siirtymässä huumausaineisiin. Tämä taas tarkoittaa sitä, että huumeiden käyttäjien lukumäärä on lisääntynyt. THL:n viimeisimmän tutkimuksen mukaan, lähes 40 % nuorista ajattelee, että omalla paikkakunnallaan on helppo saada huumeita. (THL 2018). Se on paljon.

Keskusrikospoliisin tilastojen mukaan viime vuosina huumeiden vaikutuksen alaisena ajavat kuljettajat ovat olleet kasvamaan päin jo viimeiset 2 vuotta (Keskusrikospoliisi 2018).

Tilastot osoittavat, että poliisin tapaamat rattijuopot ovat yhä useimmin ajaneet huumeiden vaikutuksen alaisena. (Keskusrikospoliisi 2018).

Tulevaisuudessa on mahdollista, että huumeiden käyttö lisääntyy. Erityisesti huumeiden ongelmakäytön harvinaisuuden epäillään olevan vähäistä vuonna 2020. Ja tavanomainen huumausaineiden käyttö on yhä yleisempää. (Lintonen, ym. 2012).

Kun huumeiden käyttö lisääntyy, niin se ei voi olla vaikuttamatta nuoriin.

Kiinnostuksen tähän aiheeseen sain ollessani työharjoittelussa Savonlinnan poliisiasemalla. Olin yllättynyt, kuinka paljon löytyi nuoria, jotka ovat syyllistyneet huumausainerattijuopumukseen, tai joihinkin muihin huumausainerikoksiin. Tähän joukkoon laskin myös epäillyt huumausainerattijuopumustapaukset. Myös tilastollisesti ainakin koko Suomen laajuudella nuoret opiskelijat tekevät toiseksi eniten huumausainerikoksia (Taulukko 1). Kohtasin myös itse harjoittelussani paljon nuoria, jotka kertoivat avoimesti minulle käyttävänsä huumausaineita. Olin siitä itse yllättynyt, että kuinka monet nuoret halusivat kertoa minulle tilanteestaan.

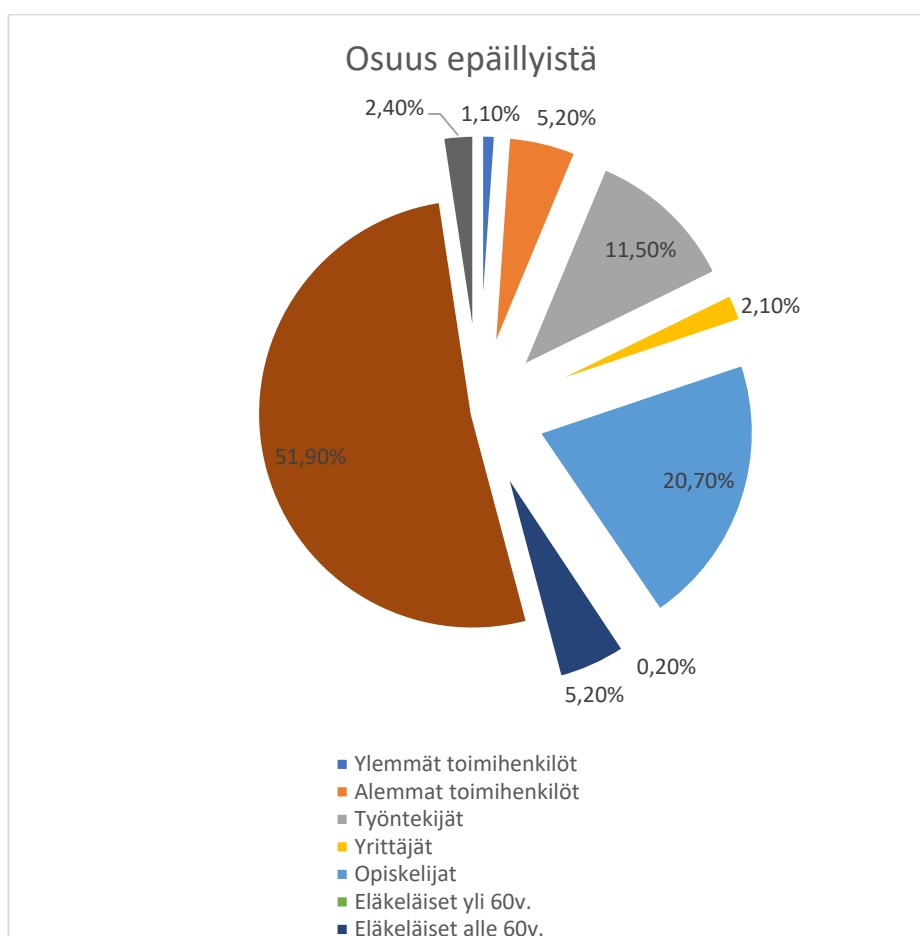
Silmäni aukesivat viimeistään silloin, kun kansainvälinen huumeetutkimus eri kaupunkien jätevesistä julkaistiin. Savonlinnassa havaittiin jätevesissä viidenneksi eniten 1000 asukasta kohden metamfetamiinia koko Suomessa. Mielestäni tämä on erittäin huolestuttava tulos näin pienellä paikkakunnalla. Siksi päätin tutkia asiaa tarkemmin Savonlinnan kohdalla tässä opinnäytetyössäni.

Luvussa kaksi kerron työn tavoitteista ja rajauksista. En halunnut tehdä liian laajaa työtä, joten rajausten käyttö oli tarpeen.

Luvussa 3 esittelen eri huumausainerikokset, joita käsittelen työssäni. Käsittelen vain luvussa mainittuja rikoksia, sillä niissä nuorten tekemien rikosten määrät ovat paljon suuremmat kuin muissa, paljon vakavammissa huumerikoksissa.

Luvussa 4 esittelen yleisimmät huumausaineet. Valitsin nämä huumausaineet siksi, että ne ovat määriltä katsottuna suurimmat, joita Savonlinnassa esiintyy (EMCDDA 2018).

Luvussa 5 käsittelen yhteiskunnallisia vaikutuksia, mitkä koskettavat myös Savonlinnan lisäksi koko Suomea. Tästä jatkan lukuun 6, jossa käsittelen Savonlinnan huumausainetilannetta, jonka jälkeen luvussa 7 analysoin saamani materiaalin perusteella saatuja tuloksia

Taulukko 1. Huumausainerikoksista epäillyt sosioekonomisen aseman mukaan 2015.
Lähde: Tilastokeskus

Tavoitteenani on selvittää, mikä on nuorten osalta Savonlinnan huumausaineiden käyttäjien tilanne: Onko heidän lukumääränsä lisääntynyt viime vuosina? Työn tavoite on luoda PowerPoint-esitys, joka voidaan jakaa tarvittaessa kaikille Savonlinnan sidosryhmätoimijoille.

Tilanteeseen on herännyt myös Savonlinnan kaupunki, sillä usein paikallisessa sanomalehdessä Itä-Savossa on uutisia sekä mielipidekirjoituksia aiheesta.

Esimerkiksi kaupunginjohtaja Janne Laine on ottanut asiaan kantaa sanomalla, että huumekasvien viljelijät ja myyjät tulisi pysäyttää. Kaupunginjohtaja esittääkin, että huumeiden vastainen työ nostettaisiin Savonlinnassa yhdeksi painopisteeksi. (Hänninen 2018)

— *Poliisin rooli huumausaineiden vastaisessa työssä on niin ennaltaehkäisyyn kuin rikostutkinnankin osalta kriittinen. On tärkeää, että Savonlinnan alueen poliisiresurssit ovat riittävät. Nyt olisi tärkeää, että poliisi suuntaisi resursseja alueen huumeiden vastaiseen työhön, Janne Laine, Itä-Savo (Hänninen 2018)*

Aiheeseen liittyen ei ole tehty aiempia opinnäytetöitä. Tiedän, että eräs savonlinalainen poliisimies on tehnyt poliisin peruskurssin aikaisen päättötyön, juurikin tästä samasta aiheesta. Työmme eivät kuitenkaan ole suoraan verrannollisia keskenään, sillä hänen työnsä perustui vahvemmin haastatteluille.

Käsittelen aihetta ensin lainsäädännön näkökulmasta. Esittelen kappaleessa *Huumausaineiden lainsäädäntö* lainsäädännön pohjaa huumausainerikoksista. Vaikka kovin usein mielletään toisin, voi huumerikollisuutta olla myös rattijuopumus, kun veressä on huumausainetta. Savonlinnassa ei ole omaa huumausaineiden tutkintaan erikoistunutta ryhmää, tai edes kenttävalvonnan ryhmää, joten kentän partioille sekä perustutkintaa suorittaville on siksi iso vastuu huumeiden valvonnassa, joten liikenteessä tapahtuva huumausainerikollisuus on erittäin lähellä myös Savonlinnan tilannetta.

2 TYÖN TAVOITE JA RAJAUS

2.1 Tutkimuksellinen vai toiminnallinen opinnäytetyö?

Tutkimuksen sijasta opinnäytetyön voi toteuttaa toiminnallisena opinnäytetyönä, (Jyväskylän yliopisto, 2015). Suoritan tämän opinnäytetyön toiminnallisena opinnäytetyönä. Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää olemassa olevaan ongelmaa tuotteen tai erilaisten kehittämisideoiden avulla. Opinnäytetyön lopputuloksena kehitettävä tuote voi olla ns. pysyvä kuten video, atk-ohjelma tai kertaluontoinen kuten koulutuspäivä. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2018.)

Työstä on valmistunut produktina Powerpoint esitys, jota Savonlinnan poliisimiehet voivat käyttää omiin koulutuksiinsa, sekä sidosryhmien kanssa toimimiseen, johon tämä on ensisijaisesti tehty. Powerpoint-esityksen tarkoituksena on tiivistää opinnäytetyön tilastot sekä haastateltujen mielipide tilanteesta. Esitystä käytetään Savonlinnan viranomaisten yhteisessä seminaarissa 16.5.2018 "Parempi puuttua", jossa nuorten päihteiden käyttöä käsitellään viranomaisten näkökulmasta. Esitykseni kuului osana poliisin edustajan puheenvuoroa. En päässyt itse paikan päälle, mutta Savonlinnalainen vanhempi rikoskonstaapeli esitti puheenvuorossaan PowerPoint-esityksen.

2.2 Tavoite ja rajaus

Tutkimuskysymykseni on ”Onko Savonlinnan nuorissa huumausaineongelmaa”, sekä mikäli on, niin kuinka sitä voidaan ennaltaehkäistä sekä miten se näkyy viranomaisten päivittäisessä toiminnassa. Täysin varmoja lukuja on todennäköisesti mahdotonta saada, sillä ei ole olemassa täysin varmaa, ja aukotonta tutkimustietoa asiasta. Huumausainerikollisuus on yleensä piilorikollisuutta, eikä sitä ole helppo havaita. Erityisesti nuorilla on hyvät syyt pitää oma toiminta huumeisiin näkymättömissä aikuisilta (Jaatinen, 1998).

Huhuja ja uutisotsikoita Savonlinnan huumausainetilanteesta on liikkunut jo useamman kuukauden, joten työni tarkoitus on tuoda asiaan selvyyttä. Työstä on syntynyt Powerpoint esitys, jota voidaan käyttää erilaisissa koulutustilaisuuksissa. Aluksi tavoitteenani oli katsoa koko Etelä-Savon tilannetta, mutta päädyin suorittamaan työni koskien vain Savonlinnaa, sillä, työn sarkaa sen osalta riitti tarpeeksi.

Työn nuoret rajattiin seuraavasti: iältään ylä-asteikäisistä toisen asteen opiskelijoihin, eli 14–19-vuotiaat. Lisäksi sivuan kolmannen asteen opiskelijoita lyhyesti, sillä Savonlinnassa on tätä kirjoitettaessa ammattikorkeakoulun sekä yliopiston kampus.

2.3 Tutkimusmenetelmä

Tutkimuksen toteuttamiseen on monia erilaisia tapoja. Tapaustutkimuksella tarkoitetaan tutkimusstrategiaa, jossa tutkitaan syvällisesti muutamaa tai yhtä ilmiötä tai kohdetta.

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään kokonaisvaltaisesti kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä. Sitä voidaan toteuttaa monella erilaisella menetelmällä. Näissä menetelmissä monesti yhteisenä tekijänä korostuu muun muassa kohteen taustaan ja esiintymisympäristöön, kohteen tarkoitukseen ja merkitykseen, sekä kohteen kieleen ja ilmaisuun liittyvät näkökulmat.

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä menetelmässä taas syy ja seuraussuhteet sekä vertailut numeerisiin ja tuloksiin perustuvien ilmiöiden selittämiset ovat kiinnostuksen kohteena.

Molempia tutkimussuuntia pidetään parina keskenään. Näitä molempia tutkimusmenetelmiä voidaan käyttää samassa tutkimuksessa, ja niillä molemmilla voidaan selittää eri tavoin samoja tutkimuskohteita. (Jyväskylän yliopisto 2015.)

Päätin yhdistää kvalitatiivista sekä kvantitatiivista tutkimusta opinnäytetyössäni, sillä työn tarkoituksena oli koota tilastot yhteen työhön, sekä saada samalla syvempää tietoa haastatteluiden muodossa. Tutkimuksessani näkyy myös tapaustutkimuksen suunta. Aihettani voidaan jo pitää ilmiönä. Olennaisinta oli kuitenkin tuottaa tietoa, jotta toiminnallisen työn tuotos olisi mahdollisimman hyvä.

Teoriaosuuden opinnäytteeseeni keräsin internetistä sekä saatavilla olleesta kirjallisuudesta. Kirjallisuutta, joka koskisi nimenomaan Savonlinnaa ja alueen huumetilannetta, tai edes Etelä-Savoa, ei oikeastaan ollut.

Tämän lisäksi hyödynnän tietopohjanani kansainvälistä jätevesitutkimusta, sekä poliisin tilastoja.

3 HUUMAUSAINEIDEN LAINSÄÄSÄNTÖ...

Tässä luvussa käsittelen huumausaineiden käyttöä lain mukaan. Suomessa huumausaineet ovat olleet laissa kiellettyjä 1966-vuodesta lähtien. Itse huumausainelaki tuli ensimmäisen kerran voimaan vuonna 1972. Tämän jälkeen, huumatilanne pysyi ennallaan pidemmän aikaan. (THL 2011)

Tultaessa 90-luvulle, huumeiden käyttö lähti Suomessa jyrkkään kasvuun. Tätä kutsutaan ns. toiseksi huumeaalloksi. Tällöin huumeiden käytön haitat kohosivat. Tämä nähtiin muun muassa rikollisuuden kasvuna, sekä huumekuolemien lisääntymisenä.

2000-luvulle tultaessa, huumeiden käyttö oli tasaantumaan päin. Mutta viime vuosina tilanne on ollut kasvamaan päin aikuisissa. Nuorissa taas huumeiden käyttäjät vuosina 1992–2010 ovat olleet muutaman prosentin verran vähenemään päin (Lintonen, ym. 2012.)

3.1 Mitä ovat huumausaineet?

Lähtökohtaisesti huumausaineeksi määritellään aine, joka vaikuttaa jollain tapaa ihmiseen.. Kriminologian dosentti Heini Kainulainen määrittelee huumausaineen vaikuttavan ihmisen psyykkisiin toimintoihin, tunteisiin, mielialoihin ja kognitioihin (Kainulainen, Heidi).

Opinnäytetyössäni käsittelen seuraavia huumausaineita: kannabis, kokaiini, metamfetamiini, amfetamiini sekä MDMA, sillä nämä ovat järjestyksessä ne huumausaineet joita Savonlinnassa eniten tapaa poliisin toimesta sekä myös tilastojen perusteella. (Poliisimies B 2018).

3.1 Huumausaineet laissa

Huumausaineet määritellään huumausainelaisissa 2008/373. Rikoslaisissa huumausaineita käsitellään luvussa 50. Laissa on määritelty useampi huumausainerikos, joista tässä käsittelen seuraavat: huumausainerikos, huumausaineen käyttörikos sekä törkeä huumausainerikos.

3.1.1 3.2 Huumausaineen käyttörikos

Joka laittomasti käyttää taikka omaa käyttöä varten pitää hallussaan tai yrittää hankkia vähäisen määrän huumausainetta, on tuomittava huumausaineen käyttörikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. (RL 50: 2a§).

Huumausaineenkäyttörikos tulee kyseeseen kun henkilöltä löydetään huumausainetta hallusta vähäinen määrä, ja se on hänen omaan käyttöönsä. Harjoittelussani huomasin monesti, että nuoret puhuivat myös suuriakin määriä ainetta omaan käyttöönsä. Tämä tarkoittaisi siis sitä, että heidät tuomittaisiin huumausaineen käyttörikokseen huumausainerikoksen sijasta. Käyttörikoksen rangaistusasteikko, kun on pienempi, verrattuna huumausainerikokseen. Käyttörikoksen asteikko on sakkoa tai enintään 6kk vankeutta.

Alla rangaistusasteikko (taulukko 2), jolla määräytyy päiväsakkojen määrä. Huumausaineet on luokiteltu kolmeen luokkaan, joista 1. luokka on lievin ja 3. luokka ankarin.

2. Taulukko

tarkistettu 11/2006

3

Luokka	Huumausaine	Vähäinen määrä	Päiväsakkojen lukumäärä
1.	Hasis Marihuana Khat Lievä ryhmä lääkkeitä	< 10 g < 15 g < 1 kg < 60 kpl	- normaali: 10 ps - liukuma: 5 - 15 ps - jatkuva käyttö: 15 - 20 ps
2.	Amfetamiini Amfetamiinin johdannaiset (mm. ekstaasi) Gamma LSD Keskimäinen ryhmä lääkkeitä	< 3 g < 10 kpl < 150 ml < 10 kpl < 5 kpl	- normaali: 15 ps - liukuma: 10 - 20 ps - jatkuva käyttö: 20 - 25 ps
3.	Heroiini Kokaiini Ankara ryhmä lääkkeitä	< 1 g < 1,5 g < 3 kpl	- normaali: 20 ps - liukuma: 10 - 25 ps - jatkuva käyttö: 20 - 30 ps

Taulukko 2. Käyttörikosten päiväsakkojen määräytymisohje (Valtakunnansyyttäjänvirasto, 2006)

3.1.2 3.1 Huumausainerikos

Joka laittomasti

1) valmistaa tai yrittää valmistaa huumausainetta taikka viljelee tai yrittää viljellä kokapensasta, kat-kasvia (Catha edulis) tai Psilosybe-sieniä,

2) viljelee tai yrittää viljellä oopiumiunikkoa, hamppua tai meskaliinia sisältäviä kaktuskasveja käytettäväksi huumausaineena tai sen raaka-aineena taikka käytettäväksi huumausaineen valmistuksessa tai tuotannossa,

3) tuo tai yrittää tuoda maahan taikka vie tai yrittää viedä maasta taikka kuljettaa tai kuljetuttaa tai yrittää kuljettaa tai kuljetuttaa huumausainetta,

4) myy, välittää, toiselle luovuttaa tai muulla tavoin levittää tai yrittää levittää huumausainetta, tai

5) pitää hallussaan tai yrittää hankkia huumausainetta,

on tuomittava huumausainerikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.(RL 50:1.)

Huumausainerikoksessa käsitellään aineiden valmistamista. Mikäli henkilö yrittää tai viljelee ja valmistaa huumausaineita, tuo maahan tai vie maasta, myy tai välittää tai pitää hallussaan huumausaineita, tuomitaan hänet sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Huumausaineen käyttörikoksen ja huumausainerikoksen raja on tehty lainsäädännössä selväksi. Ohessa taulukossa 3 rajat, jolloin kertahallussapidosta tuomitaan yleensä vankeuteen, sekä milloin törkeä huumausainerikos tulisi asiassa kyseeseen.

Määrä, josta lähtien sovelletaan kertahallussapidosta yleensä vankeusrangaistusta:

Hasis	100 grammaa
Amfetamiini	10 grammaa
Ekstaasi	40 tablettia
LSD	40 imeytyvää yksikköä
Buprenorfiini (Subutex 8 mg)	25 tablettia
Kokaiini	4 grammaa
Heroiini	2 grammaa

Määrä, josta lähtien kyseessä on törkeä huumausainerikos, mikäli myös muut edellytykset täyttyvät:

Hasis	1000 grammaa
Amfetamiini	100 grammaa
Ekstaasi	300 tablettia
LSD	300 imeytyvää yksikköä
Buprenorfiini (Subutex 8 mg)	250 tablettia
Kokaiini	30 grammaa
Heroiini	15 grammaa

Taulukko 3: Rajat huumausaineiden rangaistavuudesta.

Lähde: Helsingin hovioikeus: Huumausainerikosten rangaistussuositus

Muilla edellytyksillä tarkoitetaan mahdollisen selityksen epäuskottavuus käyttää aina itse, huumausaineen arvo, käyttöannosten määrä sekä epäillyn taloudelliset sekä muut olosuhteet.

3.1.3 Rattijuopumus

Käsittelen myös näiden mainittujen rikosten lisäksi, autolla tapahtuvia rikoksia, sillä Savonlinnassa ei ole kenttävalvontatoimintaa, ja näin ollen huumausaineiden valvonta kentällä on pääosin partioiden suorittavissa. Poliisilain 1:11§ mukaan poliisimiehellä on oikeus pysäyttää ajoneuvo kuljettajan ajokunnon tarkastamista varten. (PoIL 1:11§)

Savonlinnan oman huumeryhmän puuttuessa, hälytys- sekä liikennepartioiden tarve toteuttaa valvontaa on kasvanut (Poliisimies A).

Poliisi voi testata kuljettajan tarvittaessa huumausainepikatestillä. Tarvittaessa poliisi määrää kuljettajan verikokeeseen, mikäli pikatesti osoittaa positiivisuutta jollekin huumausainelle. Toisin kuin alkoholinvaikutuksen alaisena, huumausainerattijuopumuksessa on nollatoleranssi. Henkilön veressä ei saa olla yhtään kiellettyä huumausainetta.

Joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua nautittuaan alkoholia niin, että hänen verensä alkoholipitoisuus ajon aikana tai sen jälkeen on vähintään 0,5 promillea tai että hänellä tällöin on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, on tuomittava rattijuopumuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Rattijuopumuksesta tuomitaan myös se, joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua käytettyään huumausainetta niin, että hänen veressään on ajon aikana tai sen jälkeen käytetyn huumausaineen vaikuttavaa ainetta tai sen aineenvaihduntatuotetta. Tämän momentin säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos mainittu aine tai aineenvaihduntatuote on peräisin lääkevalmisteesta, jota kuljettajalla on ollut oikeus käyttää.----- (RL 23:3§)

3.1.4 Törkeä rattijuopumus

Jos rattijuopumuksessa

1) rikoksenteikijän veren alkoholipitoisuus on vähintään 1,2 promillea tai hänellä on vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai

2) rikoksenteikijän kyky tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut taikka

3) rikoksenteikijä on käyttänyt muuta huumaavaa ainetta kuin alkoholia tai tällaista ainetta ja alkoholia niin, että hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut,

ja olosuhteet ovat sellaiset, että rikos on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle, rikoksenteikijä on tuomittava törkeästä rattijuopumuksesta vähintään 60 päiväsakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi (RL 23:4§).

Törkeä rattijuopumukseen huumausaineella voi syyllistyä niin, että kuljettajan ajokyky on tuntuvasti huonontunut. Tässä vaaditaan samat asiat, kuin tavanomaisessa rattijuopumuksessa, eli huumausainetta on oltava kuljettajalla veressä. Lisänä törkeässä rattijuopumuksessa on tuntuva ajokyvyn heikentyminen sekä se että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa muulle liikenteelle. Havainnot kuljettajan ajokyvyn heikentymisestä ovat lähes aina poliisin havaintojen varassa. Poliisi tekee liikenteessä aina aktiivisesti havaintoja. Havaintojen tekeminen alkaa jo siitä, kun mahdollinen ajoneuvo ensimmäisen kerran havaitaan. Myös kuljettajan olemuksesta tehdään havaintoja, ja nämä kirjataan ylös.

4 HUUMAUSAINOIDEN ESITTELY

4.1 Kokaiini

Kokaiini vaikuttaa ihmisen keskushermostoon kiihdyttävästi, eli stimuloivasti. Vaikutukset alkavat muutamissa minuuteissa ja saattavat kestää 20-40min.

Vaikutukset riippuvat aina annoksen koosta, aineen puhtaudesta sekä itse käyttäjästä.

Psyykkisiä vaikutuksia kokaiinilla on seuraavasti: piristyminen, suorituskyvyn parantuminen, mielialan nosto. Nämä ovat kuitenkin ns.” positiivisia vaikutuksia. Seuraavat haittavaikutukset voivat johtua kokaiinin käytöstä: ärtyneisyys, ahdistuneisuus, levottomuus ja vainoharhaisuus.

Kokaiini vähentää ruokailun sekä unen tarvetta. Fyysisesti kokaiini vaikuttaa ihmiseen nostamalla verenpainetta ja sydämenlyöntitiheyttä. Lisäksi pupillit laajenevat.

Käyttö: Nuuskaamalla tai polttamalla. Poltettaessa käytetään nimitystä *crack* (Barceloux 2012.)

Hinta katukaupassa: 70-150 euroa/g (Mäntymaa 2015).

4.2 Ekstaasi

Tunnetaan myös nimellä MDMA. Se on täysin synteettinen huume, joten sitä ei esiinny ollenkaan luonnossa, toisin kuin esimerkiksi kannabista (Barceloux 2012).

Ulkonäöllisesti ekstaasi on valkoista kidemäistä jauhetta. MDMA:ta nautitaan yleensä tablettien muodossa. Ekstaasi tunnetaan yhtenä suosituimmista huumausaineista Suomessa (Karjalainen ym 2016.).

Kuten muissakin aineissa, myös ekstaasissa mahdolliset oireet ovat seurausta siitä, kuinka vahvaa ekstaasitabletit ovat. Myös käyttäjän koko, aineenvaihduntakyky, nestetasapaino vaikuttavat annoksen voimakkuuteen. Vaikutus alkaa n.30-60min kuluttua nauttimisesta ja niiden kesto on annoksesta riippuen n. 5-6h. (Barceloux 2012.)

MDMA:n lisää käyttäjän sosiaalisuutta, empatiakykyä, keskittymistä, yhteyden kuuluvaisuuden tunnetta toisiin ihmisiin.

Negatiivisessa mielessä MDMA lisää ruokahaluttomuutta, suun kuivumista sekä keskittymisvaikeuksia. Lihaskrampit, levottomat jalat ja kyky säädellä kehon lämpötilaa ovat myös yleisiä haittavaikutuksia.

Sekakäyttönä esim. alkoholin kanssa se voi aiheuttaa myrkytystilan, joka tunnetaan myös nimellä serotoniinisyndrooma. Tällöin kehossa on liikaa serotoniinia, mikä nostaa ihmiselle korkean kuumeen, aiheuttaa vapinaa ja verenpaineen kohoamista. (Baggot ym. 2018)
Hinta katukaupassa: 10-20e/tabletti (Mäntymaa 2015)

4.3 Amfetamiini

Amfetamiini on yksi suosituimpia huumausaineita Suomessa.

Vaikutukset perustuvat aineen puhtauteen sekä annoskokoon. Mitä suurempaa, ja puhtaampaa sen pidempi vaikutus aineella on. Myös käyttötapa vaikuttaa. Esimerkiksi suonensisäisesti käytettynä amfetamiini alkaa vaikuttamaan välittömästi.

Käyttö: Suun kautta, nuuskaamalla tai suonensisäisesti

Psykkisesti amfetamiini vaikuttaa seuraavasti. Se lisää jännitystä sekä valppauden ja hyvän olon tunnetta. Sillä on energisoiva vaikutus, mikä näkyy ihmisen energisessä käyttäytymisessä. Mm. puheliaisuus lisääntyy.

Jos annosmäärät ovat suuria, voivat käyttäjä kokea myös levottomuutta sekä epävakautta. Myös impulsiivisuus lisääntyy. Amfetamiinin on katsottu myös poistavan nälän tunnetta. Fyysisesti amfetamiini vaikuttaa ihmiseen nostamalla verenpainetta sekä sydämenlyöntitiheyttä.

Tästä voi seurata rintakipuja, rytmihäiriöitä sekä hengenahdistusta Suuret annokset voivat aiheuttaa ongelmia hienomotorisen kontrollin hallitsemisessa.

Suuret määrät amfetamiinia voivat laukaista ihmiselle psykoosin. Amfetamiinin epäpuhtaus lisää riskiä saada ikäviä ja odottamattomia vaikutuksia. Myös runsaan ja pitkään jatkuneen käytön seuraukset voivat olla samat. Liikakäyttö vaurioittaa myös aivoja. (Barceloux 2012). Amfetamiinin suonensisäiseen käyttöön liittyy myös omat riskinsä. HIV ja C-hepatiitti voivat olla seurauksena likaisista ruiskuista (Duodecim 2018).

Hinta katukaupassa: 20-50e/g (Mäntymaa 2015).

4.4 Metamfetamiini

Metamfetamiini tunnetaan amfetamiinin sukulaisaineella. Niillä on samanlainen kemiallinen rakenne. Ero aineilla kuitenkin on se, että metamfetamiini voimakkaampaa kuin amfetamiini (Suomen Mielenterveysseura 2018).

Käyttö tapahtuu syömällä, nuuskaamalla, polttamalla tai suonensisäisesti. Voimakkaimmat päihtymysvaikutukset koetaan kuitenkin suonensisäisesti. Silloin metamfetamiiniin jäädyään heikommin koukkuun. (Barceloux 2012.)

Myös vaikutuksiltaan metamfetamiini on kuten amfetamiini. se aiheuttaa verenpaineen nousua, sydämentykytyksiä, levottomuutta ja energisyyden tunnetta. Eroavaisuus amfetamiiniin on sen teho. Se on paljon suurempi kuin amfetamiinissa, joten myös haittavaikutukset voivat esiintyä paljon suurempina ja voimakkaampina. Sen negatiiviset vaikutukset ovat sekavuus, impulsiivinen käytös, väkivaltaisuus, harhaluuloisuus sekä harha-aistimukset. (Tacke 2009.)
Hinta katukaupassa: 20-50e/g (Mäntymaa 2015)

4.5 Kannabis

Kannabis on yleisin laiton päihde Suomessa (Hakkarainen ym. 2014). Se on cannabis sativa-nimisestä kasvista saatavaa valmistetta. Kannabista käytetään yleisnimityksenä näille valmisteille. Marihuanalla tarkoitetaan lehtiä, kukintoja sekä varsia kun taas hasiksella kasvista saatavaa pihkamaista nestettä (Barceloux, 2012).

Kannabista käytetään Suomessa pääasiassa polttamalla. Myös höyryttäminen sekä harvinaisemmat syöminen ja juominen ovat mahdollisia (Hakkarainen & Karjalainen 2017).

Kannabis vaikuttaa ihmisen keskushermostoon lamaavasti. Sen vaikutukset alkavat välittömästi, mikäli sitä nautitaan polttamalla tai höyryttämällä. Tällöin vaikutukset kestävät joitakin tunteja. Syötynä vaikutukset alkavat vaikuttaa myöhemmin ja siten myös kestävät kauemmin.

Annoskoolla, käyttäjän kokemuksilla on vaikutusta seurauksiin. Myös kannabiksella on todettu olevan sekä ns. positiivisia sekä negatiivisia vaikutuksia.

Positiivisia ovat sen piristävä ja rauhoittava vaikutus ihmisessä. Esimerkiksi myös Suomessa ihmiset saavat lääkekannabista sairauksiensa hoitoon (Kuusisto 2017).

Suomessa kannabiksen käyttöä lääkkeenä on ollut vuodesta 2006. Suomenlääkealan turvallisuus ja kehittämiskeskus Fimea on voinut myöntää sitä käytettäväksi (Kalso ym.2016).

Negatiivisia vaikutuksia on havaittu olevan seuraavan laisesti. Sen on koettu heikentävän työmuistia, huomiokykyä, motorista koordinaatiokykyä sekä reaktionopeutta. Ahdistus ja vainoharhaisuus ovat myös tavallisia negatiivisia käyttökokemuksia (Julien & Advokat, 2011).

Runsas käytön seurauksena kannabis voi vaurioittaa aivoja. Erityisesti tämä yhteys on havaittavissa, mikäli käyttö on aloitettu nuorena. Mm. ihmisen kognitiiviset kyvyt, verbaalinen

oppimiskyky, muisti ja huomiokyky ovat vaarassa huonontua runsaan käytön seurauksena (Broyd ym. 2016).

Hinta katukaupassa: Marihuana: 15-20 euroa/g ja Hasis 10-15 euroa/g

4.6 Lääkkeiden väärinkäyttö

Lääkkeiden väärinkäytöllä tarkoitetaan tietoisista lääkkeen käyttöä päihtymyksen saamiseksi tai oman tilan muuttamiseksi. Tällöin lääkkeitä voidaan käyttää alkoholin kanssa tai jonkun muun päihteen kanssa. Yleensä yliannostuksina. Lääkkeiden väärinkäytöllä on havaittu olevan monipäihderiippuvuusongelmaa. (Holopainen 2018)

Lääkeaineilla on yleensä hoidollisten vaikutusten lisäksi myös epäedullisia vaikutuksia. Monesti rauhoittavat- sekä unilääkkeet ovat ongelmallisia, kun puhutaan lääkkeiden väärinkäytöstä. Esimerkkeinä mainittakoon bentsodiatsepiinit sekä barbituraarit. Lisäksi myös keskushermostoon vaikuttavat kipulääkkeet ovat tällaisia, kuten morfiini. (Holopainen, 2018.) Mahdollisen väärinkäytön estämiseksi, tällaiset lääkkeet ovat rajoitettu lääkäreiden valvonnan alle.

Myös Savonlinnassa on törmätty tähän nimenomaan nuorten kohdalla. (Poliisimies A 2018) Lääkkeiden väärinkäyttöön on hankalampi puuttua, kuin normaaliin huumausaineiden käyttöön. Sillä lääkkeiden väärinkäyttäjillä on monesti resepti kyseisiin lääkkeisiin. Jos lääkkeitä ei käytetä itse, myydään niitä usein tutuille. (Poliisimies A 2018).

4.7 Muuntohuumeet

Muuntohuumeet ovat aineita, jotka ovat rakenteeltaan ja vaikutuksiltaan samankaltaisia, kuin nykyäänkin tunnetut huumeet, mutta niiden rakennetta on muutettu niin, etteivät ne kuulu alkuperäisiin huumausainesopimuksiin (Szilway 2017). Monesti muuntohuumeet ovat olleet lääkeaineita, jotka eivät ole syystä tai toisesta kelvanneet lääkkeeksi, ja näin niistä on tullut lääkkeiden väärinkäyttöä. Yleensä ne ovat laboratorio-olosuhteissa valmistettuja. Kuten myös huumausaineet, ne jakautuvat kemiallisten rakenteidensa perusteella useisiin eri ryhmiin.

Suurin osa aineista voidaan jakaa seuraaviin ryhmiin: katinot, fenetyyliamiiniinit, tryptamiini, piperatsiinit, opioidit sekä kannabioidit. Erityisen vaaralliseksi muuntohuumeet, tekee se, että niistä ei ole saatavana luetettavaa tutkimustietoa. (Szilway 2017.)

5 HUUMAUSAINEIDEN YHTEISKUNNALLISET JA YKSILÖLLISET HAITAT

Tässä kappaleessa kerron muista huumausaineiden haitoista, jotka aiheuttavat haittaa yksilölle sekä yhteiskunnalle.

Sen lisäksi, mitä huumausaineet aiheuttavat aina käytettäessä, ovat myös seuraavat asiat täysin mahdollisia käyttäjällä: Esim. amfetamiini ja opioidien yleisin käyttötapaa on pistäminen. Tämä altistaa käyttäjän veriteitse leviävälle infektiolle. Esimerkiksi hiv, hepatiitti tai sydänlihastulehdukselle (THL 2014).

Vaikka huumausaineet tuottavat vahinkoa käyttäjälle itselleen, on sillä myös paljon haittoja yhteiskunnalle. Mikäli käyttäjä sairastuisi esimerkiksi C-hepatiittiin likaisen ruiskun kautta, voivat yhteiskunnan kustannukset olla hoidon suhteen aina 3 500 eurosta 100 000 euroon (Sairaanhoitaja 2018).

Poliisin näkökulmasta, lisääntynyt huumausaineiden käyttö tuo väistämättä mukanaan lisää tehtäviä poliisille, sekä haittoja tavallisille kansalaisille. Kun huumeiden käyttö on edennyt jo vakavaan riippuvuuteen, alkaa käyttäjä etsiä lisää tapoja saada rahaa seuraavaa annosta varten. Tässä kohtaa voi alkaa rikollinen polku. Esimerkiksi Savonlinnassa poliisi pelkää, että kasvava nuorten käyttäjien määrä johtaa jossain vaiheessa tehtyjen rikosten määrän kasvuun (Poliisimies A 2018).

Haastatteleman poliisi nostaa esimerkkeinä omaisuusrikokset. Nykyään on helppo mennä yöllä esimerkiksi jonkin syrjäisen kauppaliikkeen edustalle, rikkoa ikkuna ja ottaa paikalta rahat mukaan.

Monesti ajatellaan, että huumausaineiden käyttö haittaa yhteiskuntaa, mutta rasittaa se myös nuorta itseään. Lähtökohtaisesti huumausaineiden vaikutukset ovat aina yksilöllisiä. Joillekin huumausaineet vaikuttavat todella voimakkaasti ja joillekin taas vaikutus voi jäädä hyvinkin pieneksi.

Sosiaalisella riippuvuudella tarkoitetaan sitä, kun henkilön ystäväporukka rakentuu täysin huumeiden käytön ympärille, tällöin huumeiden käytön lopettaminen on entistä hankalampaa. Mikäli alle 18-vuotiaalla havaitaan huumeiden käyttöä, pahimmillaan lapsi voi joutua huostaanotetuksi. (Etsivä -nuorisotyöntekijä 2018). Tästä taas voi seurata laitospäätyminen, sillä nuorella ei ole turvaverkostoa, aikuista, johon nojautua. (Etsivä- nuorisotyöntekijä 2018).

6 SAVONLINNAN HUUMAUSAINETILANNE

6.1 Haastattelut

Tutkimusosuuteni perustuu haastatteluille, jotka suoritin Savonlinnassa harjoitteluni aikana, sekä Polstatin ja THL:n tilastoille. Valitsin haastateltavakseni kaksi poliisimiestä, yhden Etelä-Savon sairaanhoitopiirin edustajan sekä Savonlinnan kaupungin nuorisotoimen edustajan.

Valitsin kyseiset poliisimiehet sen takia, koska he toimivat työssään lähellä tätä aihetta. He ovat ne poliisimiehet, joilla on ajankohtaiset tiedot asiasta ja kokemusta eniten Savonlinnan tutkijoista, kun puhutaan huumausaineista. Ensimmäinen poliisi toimii Savonlinnan poliisiasemalla päivittäisessä rikostutkinnassa, kun taas toinen konstaapeli toimii itsenäisesti omassa tehtävässään, kuuluen isompaan ryhmään.

Poliisimiehet ovat vanhempia konstaapeleita, jotka ovat toimineet Savonlinnassa useamman vuoden. Poliisimies A on vanhempi rikoskonstaapeli, joka toimii Savonlinnan päivittäistutkijaryhmässä. Hänen päävastuualue on keskittyä huumausaineiden tutkintaan.

Poliisimies B on vanhempi konstaapeli, joka toimii erillisessä yksikössä Itä-Suomen poliisien ryhmässä. Heidän motivaationsa huumausaineiden tutkinnassa, sekä se tiedon määrä, jota he saavat työssään tekivät minuun vaikutuksen, ja siksi he ovat juuri sopivat haastateltavat työhöni.

Tavoittelin poliisien haastatteluilla kappaleessa 2 esitettyihin tutkimuskysymyksiini vastauksia. Onko Savonlinnan nuoria paljon poliisin asiakkaana, onko heidän huumeidenkäyttönsä näkyvää ja kuinka tätä voitaisiin ennaltaehkäistä?

Kaupungin puolelta nuorisotyönohjaajista haastattelin Etsivä-nuorisotyön tekijää, joka toimii nuorten kanssa tavoitteena auttaa häntä löytämään nuoren tarvitsemat palvelut. Valitsin haastateltavakseni nimenomaan Etsivä-nuorisotyöntekijän, sillä heidän painopisteensä on nuorissa, jotka ovat jollain tapaa ongelmatilanteessa elämässään. Monet heidän asiakkaisistaan myös ovat päihteiden ongelmakäyttäjää. Ns. normaalin nuorisotyöntekijä on toki nuorten kanssa tekemisissä, muttei niinkään kaikista ongelmallisten nuorten kanssa.

Sosiaalitoimen edustajan haastattelun sain Sosterista. Hän on työntekijä, joka toimii päivittäin huumausaineiden käyttäjien kanssa yleisesti.

Nuorisotyön ja sosiaalitoimen haastatteluilla tavoittelin aiheen käsittelyä muusta, kuin poliisin näkökulmasta.

Suoritin haastattelut puolistrukturoituna haastatteluna. Tämä tarkoittaa sitä, että laadin ennen haastattelua kysymykset valmiiksi. Nämä kysymykset voivat kuitenkin muuttua sitä mukaa, kuinka haastattelu etenee, ja miten keskustelua aiheen ympärille rakentuu (Ojasalo ym. 2009). Koin, että tämä olisi minulle se sopivin haastattelutapa, sillä sain rakennettua mielestäni hyvän tietopohjan näistä haastatteluista.

Sovimme haastateltavien kanssa, että haastattelut suoritetaan nimettömänä. Heidän nimensä ei tule missään vaiheessa esiin työssäni. Erotan kuitenkin poliisimiesten haastattelut nimeämällä heidät Poliisimies A:ksi ja poliisimies B:ksi, jotta lukijan on helpompi tunnistaa, kumman poliisimiehen kanssa asiasta on keskusteltu.

Haastattelun jälkeen kuuntelin ja litteroin haastattelut, ja otin kirjoittaessani niistä tarvittavaa tietoa. Haastattelurungot löytyvät liitteestä 1.

6.1.1 Tilastot

Terveyden ja hyvinvointilaitos kerää kansalaisistaan tietoa monella tapaa. Kouluterveyskyselyllä on vuodesta 1996 alkaen kerätty tietoa lapsista ja nuorista kyselylomakkeella.

Vuonna 1999 tietoa on kerätty myös lukiosta. Ammattioppilaitokset liittyivät mukaan vuodesta 2008. Vuonna 2017 peruskoulun alaluokkalaisille sekä heidän huoltajansa ovat olleet mukana kyselyssä.

Kyselyt toteutetaan joka toinen vuosi, ja niiden tulokset ovat saatavina THL:ltä. Tulokset useammalta vuodelta vaativat THL:n tutkimuslupaa asiassa. (THL 2018).

Savonlinna liittyi vuonna 2016 osaksi EMCDDA:n jätevesitutkimusta (THL 7.3.2018). Tutkimuksessa tutkitaan eri kaupunkien jätevesiä viikon ajan, ja niiden sisältämiä pitoisuuksia. Tutkimukseen osallistui vuonna 2016 50 eurooppalaista kaupunkia, joista 14 oli Suomesta (EMCDDA 2016.)

Perusperiaate tutkimukselle on yksinkertainen. Kun ihminen käyttää huumausaineita, esimerkkinä kokaiinia. Se hajoaa ihmisen kehossa benzohyl-ecgoniiniksi. Kun ihminen käy WC:ssä ulostamassa, on ulosteessa havaittavissa tätä ainetta. Kun muidenkin huumeiden toimintaperiaate on sama, voidaan jätevedestä ottaa useita näytteitä. Jätevedestä siis etsitään huumausaineiden hajoamistuotteita. (EMCDDA 2012.)

Näiden lisäksi hyödynsin myös poliisin omaa tilastojärjestelmää Polstatia. Polstatista löytyvät kaikki poliisin suorittamat tehtävät tilastoituina taulukoina. Poliiseille ja alan opiskelijoille sen käyttö on täysin vapaata, mutta muille sen käyttäminen vaatii tutkimuslupaa.

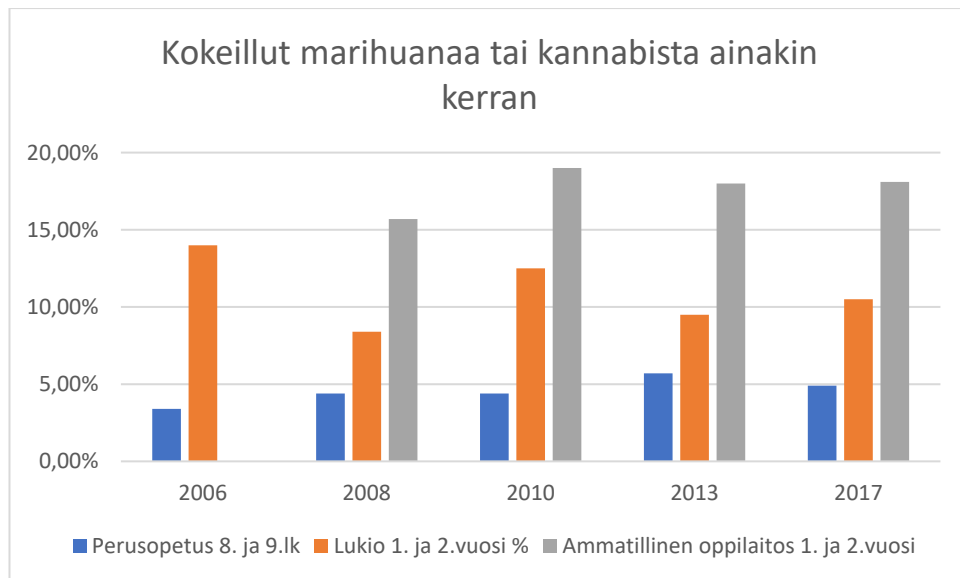
6.1 Kouluterveyskyselyt

Vuoden 2017 kyselyssä, Savonlinnan tulokset ovat seuraavat: 34,10 prosenttia vastanneista on sitä mieltä, että huumausaineita on helppo saada omalla paikkakunnallaan.

Kannabiksen kokeilijoita on 4,90% prosenttia vastanneista sekä 10,40% vastanneista on sitä mieltä, että kannabiksen polttaminen ikätovereilla on hyväksyttävää. (THL 2018.)

Tuloksia verrattaessa muihin kaupunkeihin, Savonlinna ei ole poikkeus. Mikkelissä luvut ovat hieman pahemmat 40,60, 7,90 ja 10,40% sekä Varkaudessa 40,80%, 8,60% ja 11,40%. Muutenkin Savonlinnan sijoitus ei ole huonoimmasta päästä. Huonoiten kyselyssä menestyneen kunnat ovat Hanko, jossa 63,6 prosenttia vastanneista pitää huumeiden saantia helppona omalla paikkakunnallaan.

Tarkasteltaessa pidemmän aikavälin tuloksia Savonlinnassa, ei suurta muutosta pahempaan ole nähtävissä (Taulukko 4). Alla olevassa taulukossa on esitelty nuorten kannabiskokeilujen määrä kouluterveyskyselyjen mukaan.

Taulukko 4. Nuorten kannabiskokeillut kouluterveyskyselyjen mukaan.

Lähde: THL

Marihuanan kokeilijat ovat olleet vuodesta 2006 vuoteen 2010 hienoisessa kasvussa. Kuitenkin pientä putoamista on tapahtunut huippuvuoden 2010 jälkeen.

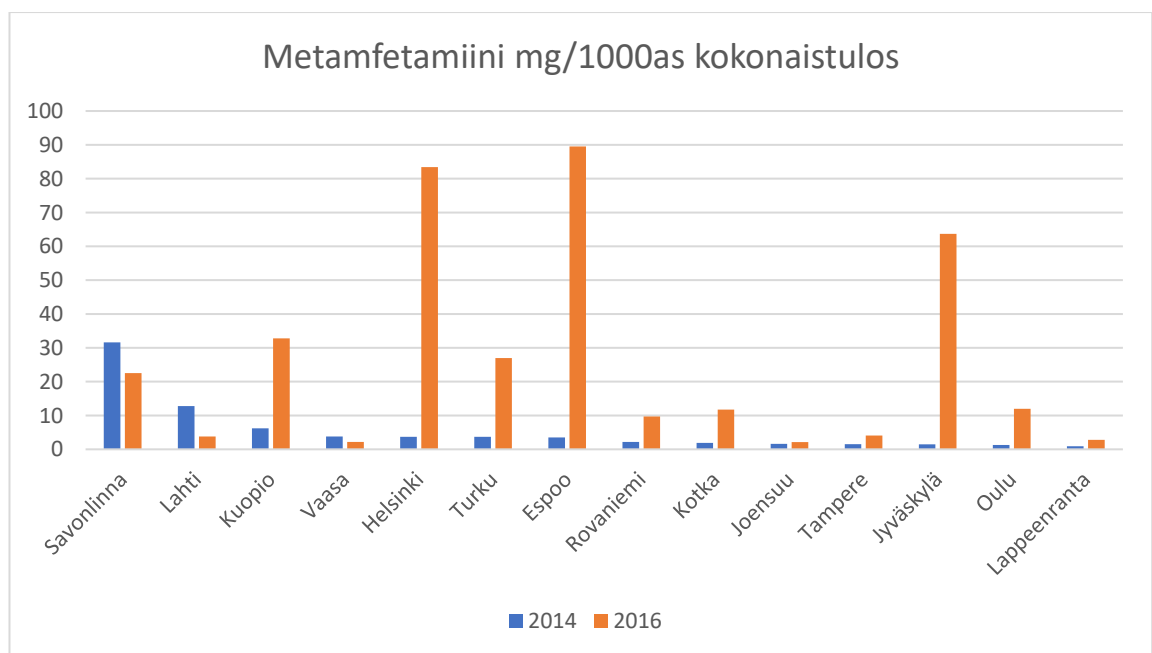
Viimeisin tulos näyttää kuitenkin sen, että kasvua on tapahtunut kokonaisuudessaan kymmenen viime vuoden aikana kaikissa, perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa ja lukiassa.

6.2 Jätevesitutkimus

Tutkimus seurasi viikon ajan eri kaupunkien jätevesitilannetta. Myös Savonlinnan.

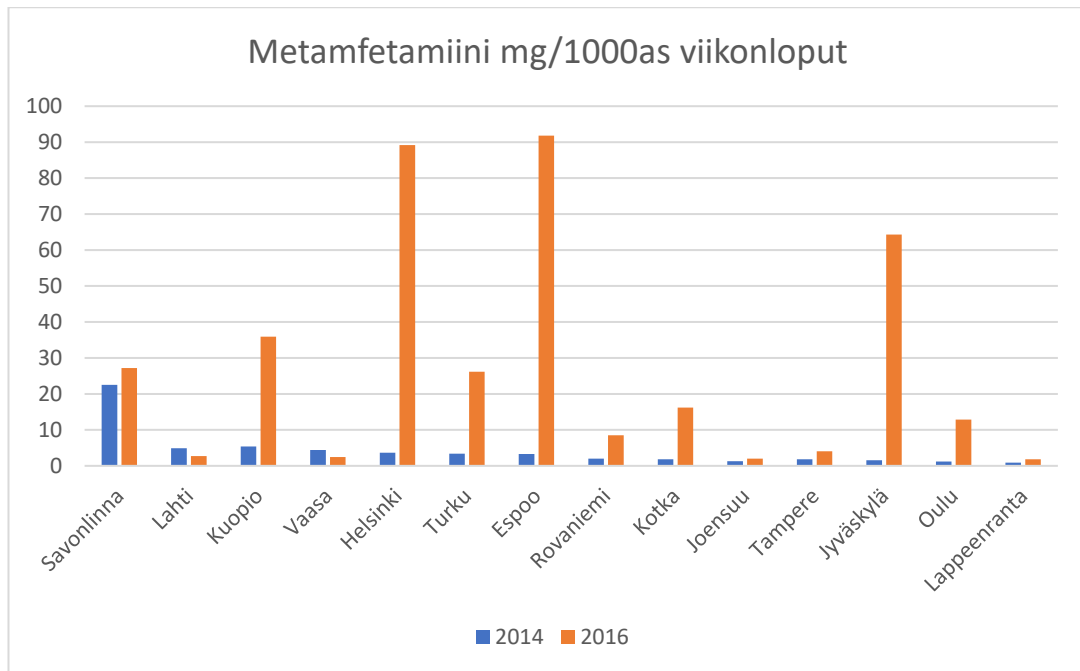
Amfetamiinin kohdalla tulos oli seuraava taulukossa 5:

Arkipäivien tulos Savonlinnassa oli 16,2 mg/per1000 asukasta/per päivä. Se jää reilusti Helsingistä ja Espoosta (75,7 ja 89,5) sekä Turusta(28,1), mutta ylittää Vaasan ja Oulun tuloksen (Vaasa 1.8 ja Oulu 1,9) (EMCDDA 2018).

Taulukko 5. Metamfetamiinin määrä mg/ 1000 asukasta kohden. Kokonaistulos.
Lähde: EMCDDA

Kun siirrytään viikonloppuun taulukossa 6, havaitaan seuraavaa: Savonlinnan tulos nousee 27,2:een Oulun ja Vaasan tulosten ollessa 2,5 ja 12,9. Myös Turun tulos jää Savonlinnan tuloksen alle, sen ollessa 26.2. Helsingin tulos oli 89.2 sekä Espoon 91.8. Huomattavaa siis on, että monet Savonlinnaa isommat kaupungit jäävät sen taakse, kun puhutaan viikonlopun käyttömääristä.(EMCDDA 2018)

Taulukko 6. Metamfetamiinin määrä mg/1000 asukasta kohden. Viikonloppuisin.

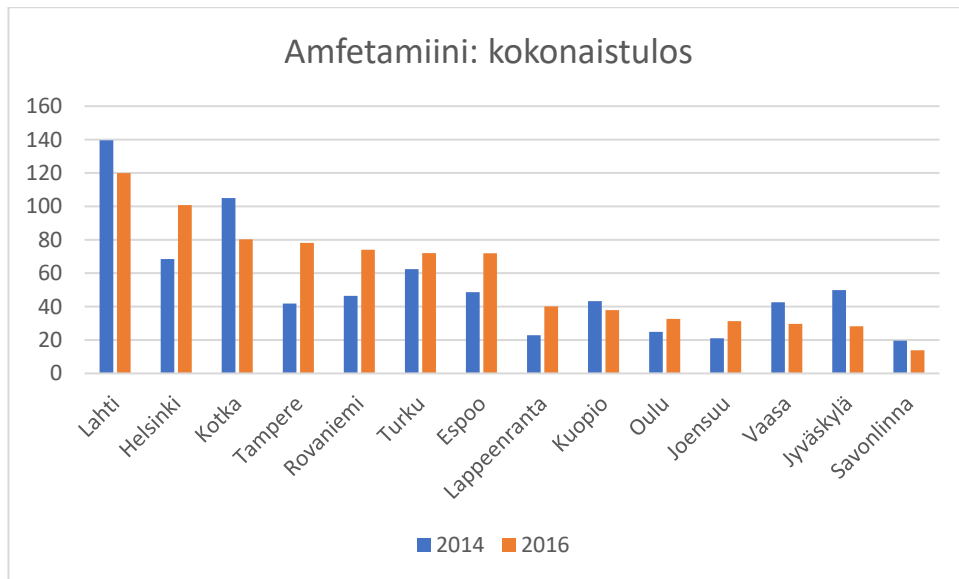
Lähde: EMCDDA

Vuoden 2014 tuloksia katsottaessa metamfetamiinin osalta, havaitaan, että Savonlinna on ollut ylivoimainen listan kärki. Muut kaupungit ovat jääneet kauas taakse. Selitystä tähän ei ole saatu. Muutama teoria on kuitenkin esitetty asian suhteen.

Ylen julkaisemassa jutussa pohdittiin Savonlinnan sijaintia. Savonlinna on Itä-Suomalaisena kaupunkina lähellä maamme itärajaa, joten yksi vaihtoehto olisi, että metamfetamiinia tulee Venäjältä Savonlinnaan. Toisaalta taas vielä lähempänä rajaa on Lappeenranta, jonka tulos jää kauas Savonlinnasta. (Perkkiö 2018.)

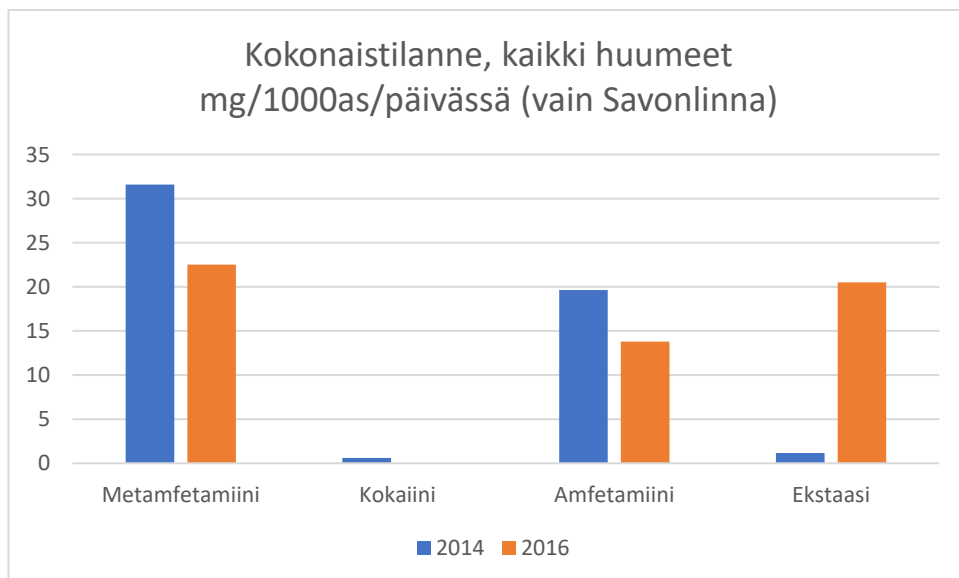
Kun verrataan tuloksia amfetamiiniin taulukossa 7, saadaan näkyville seuraavaa:

Kärjen muodostavat Lahti, Helsinki ja Kotka. Savonlinna jää tuloksissa viimeiseksi kaupunkien vertailussa.

Taulukko 7: Amfetamiinin määrä eri kaupungeissa
Lähde: EMCDDA

.Ohessa vielä kokonaistilanne vain Savonlinnan osalta. Savonlinnan huumeusaineista vahvimmin nousee esiin siis metamfetamiini (Taulukko 8).

Taulukko 8. Huumeiden kokonaismäärät
Lähde: EMCDDA

6.3 Haastattelut

Käytin kaikissa haastatteluissa puolistrukturoitua haastattelua. Haastattelulle oli annettu jonkinlainen runko, mutta se muuttui sitä mukaa, miten keskustelu haastateltavan kanssa eteni.

Haastattelin kahta poliisimiestä, jotka molemmat ovat työurillaan olleet jollain tapaa mukana huumausaineiden tutkinnassa mukana jo useamman vuoden. Valitsin heidät juuri sen takia, sillä toisella heistä on kokemusta yleisesti nuorten huumausaineiden tutkinnasta. Toisella taas on yleisempi näkemys huumausaineiden tutkinnasta. Toisen poliisimiehen valitsin sen takia, jotta saisin tilanteesta tarkempaa tietoa. Hän on ollut pidempään mukana huumausaineiden tutkinnassa, mutta ei tällä hetkellä kuulu varsinaisesti huumausaineiden tutkintaan. Hänen tehtävänä on tuottaa tietoa aiheesta. Molemmilla on kuitenkin käsitys siitä, millainen tilanne Savonlinnassa tällä hetkellä on.

Haastatteluista toisen suoritin kyselylomakkeella ja toisen puolistrukturoidulla haastattelulla. Mikä tarkoittaa siis sitä, että kasasin haastattelurungon, jota kuitenkin muutin haastattelussa, sitä mukaa kuinka haastattelu eteni. Molemmilta kuitenkin kysyttiin samat kysymykset. Sillä erotuksella kuitenkin, että toisen poliisimiehen kysymykset keskittyivät enemmän nuoriin, ja toisen taas siihen mitä kautta Savonlinnaan tulee huumeita. Tämä taas perustui heidän työkokemuksensa nuorista.

Päädyin tähän haastattelumuotoon sen takia, että tämä oli minulle tuttu haastattelu muoto. Haastattelu olisi jollain tapaa suunnitelmallinen, mutta sitä oli mahdollisuus myös muokata, riippuen itse haastattelun kulusta.

Siviilihenkilöt, jotka osallistuivat haastatteluuni, olivat Savonlinnan kaupungilta. Ensimmäinen Sosterista, Etelä-Savon sairaanhoitopiiristä. Molemmat työntekijät ovat työssään tekemisissä päihdeongelmaisten henkilöiden kanssa. Valitsin heidät, sillä he molemmat ovat toimineet viroissaan useamman vuoden ajan, joten heille on syntynyt jonkinlainen käsitys Savonlinnan huumausainetilanteesta.

Poliisimies A kertoo omassa haastattelussaan, että tilanne nuorten osalta on huolestuttava. Hän vahvistaa tiedot siitä, että Savonlinnassa todella on paljon amfetamiinia ja metamfetamiinia, kuten jätevesitutkimus myös sen osoittaa. Myös lakka on suuressa suosiossa Savonlinnassa sen helpposaatavuuden ja tuomioiden takia. Lakka, eli gammabutyrolakton on pääsääntöisesti kemian teollisuudessa käytettävä kemiallinen yhdiste. Yleensä tuomiot siitä ovat

olleet melko pieniä. Myös kannabis on koettu helposti saatavaksi. Sitä pystyy kasvattamaan itse, jopa suuria määriä.

Toisena suurena asiana poliisimies nostaa lääkkeiden väärinkäyttöä tapahtuu. Haastateltavani Etsivä-nuorisotyöstä kertoi, että monet heidän asiakkaistaan ovat aloittaneet oman huumausaineet nimenomaan lääkkeiden väärinkäytöstä. Olen myös omissa kuulusteluissani kuullut aiheen vierestä, kuinka nuoret tekevät kauppaa omilla lääkkeillään. Esimerkkinä eräs nuori henkilö, joka myi omia ADHD-lääkkeitään alaikäisille. Lisäksi olen kuullut tämän myös monien nuorten itsensä kertomana. Ollessani tutkinnassa harjoittelussani, kuulin, että lääkkeiden väärinkäyttö on hyvinkin yleistä Savonlinnassa.

Reseptilääkkeiden väärinkäyttöön on haastavampi puuttua, sillä kun henkilöltä löydetään lääkkeitä, jotka ovat reseptillä, ei poliisilla ole mitään toimivaltaa ottaa näitä henkilöltä pois.

Toinen haastateltavani poliisista toppuuttelee poliisimies A:n puheita laajasta huumeongelmasta, mutta muistuttaa, että huumausainerikollisuus on piilorikollisuutta.

Ei minun mielestäni juurikaan. Yleiskuvaan ei ole tullut muutoksia. Se on pysynyt aikalailla samassa. Joitain juttuja on ollut, kuten liikennevalvonnassa olevat huumausainejutut. Ne ovat saattaneet muuttua. Mutta isommassa kuvassa ei ole suuria muutoksia

Mielestäni nuorten huumausaineiden käyttöä ei juurikaan näy poliisin silmissä. Eikä rikos-tilastoissa. Elikkä poliisin näkökulmasta tilanne ei ole muuttunut.

-Poliisimies B, kysyttäessä, onko Savonlinnan huumausainetilanne muuttunut.

Huumausaineista molemmat poliisit nostavat esiin kannabiksen, sekä amfetamiinin. Yleisesti tiedossa olevat tavat, joilla näitä huumausaineita saadaan Savonlinnaan, ovat niiden kuljetus tai kasvatus. Näiden lisäksi molemmat nostavat lakan, eli gammabutyrolaktonin, jota käytetään pääasiassa kemian teollisuuden tuotteena.

Amfetamiinia saadaan järjestäytyneiden rikollisryhmien kautta, kun taas kannabista kasvatetaan pääsääntöisesti kotona sen helppouden takia. Pääasiassa sitä tulee Savonlinnaan Etelä-Suomesta, jossa järjestäytyneen rikollisuuden henkilöt ottavat ulkomailta tulleen huumelastin vastaan, joka lähtee etenemään pohjoista Suomea kohti. Määrät jäävät kuitenkin pieniksi, sillä mitä pohjoisempaan huumelasti kulkee, sitä vähemmän sitä jää jaettavaksi pienemmille paikkakunnille.

Kuten monissa muissakin kaupungissa, myös Savonlinnassakin on omat huumeiden välittäjänsä. Poliisimiesten haastatteluissa tuli monesti esiin se, että Savonlinnasta puuttuvat ns. isot tekijät.

Tällä hetkellä on kuitenkin havaittavissa huumeiden suuri määrä, mikä on täysin ristiriidassa sen kanssa, mistä poliisit ovat tietoisia.

Huumeita on Savonlinnassa aina ollut. Nykyinen malli on siitä erikoinen että vaikka huumeita on todella paljon kaupungissa, ei huumerikollisuus näy juurikaan poliisintilastoissa. Aiemmin huumeiden runsas käyttö ja myynti on näkynyt vahvasti omaisuusrikollisuutena kun huumeiden käyttäjät ovat pyrkineet saamaan aineisiin hankittua rahaa.

Tätä trendiä ei viime vuosina ole näkynyt juurikaan. Myös ns. kovien narkkien määrä on mielestäni varsin pieni tällä hetkellä vaikka käyttäjäkunta onkin huolestuttavan laaja.

Aikaisemmin Savonlinnassa huumeiden käyttö näkyi runsaina omaisuusrikoksina, mm. liikemurtoina, automurtoina ja veneisiin kohdistuneina murtoaaltoina.

-Savonlinnalainen poliisimies

Haastateltujen käsitys nuoresta huumeiden käyttäjästä on seuraavan lainen.

Nuori on opiskelemassa joko lukiossa tai ammattikoulussa. Hän on aktiivinen kaupungin yöelämässä. Amfetamiini ja kannabis ovat ne aineet, joita hän käyttää. Tämä käyttäminen tapahtuu monesti kaveriporukassa. Ulkoapäin nuorta on hankala tunnistaa huumausaineiden käyttäjäksi. Tor-verkko nähdään myös nuorten käytössä. Se on ”turvallinen” vaihtoehto ostaa laittomia huumausaineita jäämättä kiinni. Monesti nuorten kaveriporukassa on joku, joka tuntee taas jonkun joka käyttää ja myy ainetta. Toinen yleinen skenaario on kaveriporukka, joka yhdessä tilaa ainetta esim. Tor-verkosta. Tosin poliisi on viime vuosina suunnannut yhä enemmän toimintaa myös internetin puolelle.

Yleensä käytetyin huume Savonlinnassa on ollut kannabis, sen jälkeen on tullut amfetamiini. Vaikka huumeita tulee vähemmän Itä-Suomeen asti verrattuna. Helsingin seutuun, on myös Savonlinnassa havaittu muuntohuumeita.

Kannabiksen kotikasvatus on helpompaa, kuin esimerkiksi amfetamiinin. Kun välimatkat ovat pitkät, ja huumeita tulee Itä-Suomeen vähemmän, kuin mitä sitä jää Etelä-Suomeen. Siksi kannabiksen kasvatus, on usein vaihtoehto, sillä sen kotikasvatus on lähtökohtaisesti helpompaa kuin esimerkiksi amfetamiinin, jota valmistetaan yleensä tiloissa, jotka muistuttavat laboratorio-olosuhteita (Poliisimies A 2018).

Mistä nuoret sitten saavat huumeitaan? Monesti nuoren huumausaineen käytön takana on yhteisö. Kun tietää jonkun, joka on kokeillut jotakin ainetta, alkaa sitä kokeilemaan helposti itsekkin. Tästä alkaa pahimmillaan kiertokulku, joka johtaa yhä vahvempiin ja vahvempiin huumausaineisiin.. Monesti nuoret aloittavat viihdekäytöllä. Tästä seurauksena voi olla riippuvuus, sekä tarve kokeilla jotain vahvempaa ainetta. Esimerkiksi. kannabiksen käyttäjien on havaittu kokeilevan seuraavaksi amfetamiinia.

Kun käyttää miedompia aineita, henkilön sietokyky päihdettä kohtaan kasvaa, mikä tarkoittaa sitä, että aineella ei ole enää haluttua vaikutusta käyttäjään. Tätä kutsutaan toleranssiksi (Huttunen 2017).

Haastateltavat toivat keskusteluissaan esiin paljon asioita, ja uhkakuvia, jotka ovat mahdollisia, mikäli huumausainetilanne tästä lähtisi pahenemaan.

"Vielä nyt olemme tehdyn analyysin mukaan siinä vaiheessa, ettei poliisin tilastoihin juuri-kaan ilmene haittoja käytön laajuuden huomioon ottaen. Kuitenkin muutaman vuoden päästä nuoret jotka nyt ovat kasvaneet huumeidenkäytön piirissä lopettavat opintonsa ja lopulta vanhempien rahoituskin elämään vähenee. Tämä oletettavasti johtaa siihen että syntynyttä addiktiota on rahoitettava jollain muulla tavoilla kuin yhteiskunnan tai vanhempien rahoilla mikä johtaa kasvaviin omaisuusrikollisuusmääriin"

Savonlinnan poliisimies A

Mitä syitä Savonlinnan huonoon huumeilanteeseen on haettu?

Yhdeksi tekijäksi on esitetty Savonlinnan oman nuoriso/koulupoliisin puutetta.

Lähin koulupoliisi kun kutsutaan Mikkelistä, ei nuorilla Savonlinnassa ole suoraa ja hyvää kontaktia virkavaltaan. Tämän ennalta estävän toiminnan puuttuminen on näkynyt nyt viimevuosina käsiin räjähtäneenä huumeiden käyttönä nuorten keskuudessa.

Poliisimies A

Ennalta estävä toiminta, eli juuri poliisin kouluissa tekemä työ on yksi tärkeimpiä keinoja hillitä nuorten huumausaineiden käyttöä.

Lisäksi tutkinnanjohtaja portaassa olisi tiedostettava että suurempia huumerikosjuttuja ei tehdä ilman rohkeita pakkokeinoja. Peruspoliisitoiminnan pakkokeinoilla päästään hyvällä tuurilla tuloksiin mutta tutkinnan ja tutkinnanjohtamisen pitäisi olla paremmin organisoitua. Tällä hetkellä tutkinta tähtää jo syntyneiden vahinkojen korjaamiseen, ei niinkään niiden estämiseen.

– Poliisimies A

Sairaanhoidon puolelta tilanne on pysynyt toistaiseksi ennallaan. Neulojenvaihtajia on ollut saman verran kuin aiempina vuosina, mutta haastateltava korostaa, että he ovat tekemisissä vain jäävuoren huipun kanssa. Huumeiden käyttäjien kertomuksista on tullut ilmi, että käyttäjiä on useita, muitakin jotka käyttävät sairaanhoidon tarjoamia palveluja, kuten A-klinikkaa tai neulojenvaihtopistettä.

Määrä on ollut vuosittain sama, mutta uusia kävijöitä on. Viime vuonna heitä oli 18. Emme tiedä minne vanhat käyttäjät ovat menneet. Ovatko he päässet hoitoon tai muuta

– Savonlinnalainen sairaanhoitaja

Sosterin kanssa vapaaehtoisesti asioivat käyttäjät ovat kuitenkin pääsääntöisesti n. 30-vuotiaita. Siitä huolimatta heidän asiakkanaan käyvät monet nuoret. Sillä esimerkiksi, ruiskujenvaihtopisteellä asiakkaat voivat asioida täysin anonyymisti, eikä heidän näin tarvitse antaa itsestään mitään tunnistettavia tietoja.

Etsivä-nuorisotyö toimii marginaaliryhmän kanssa. Mutta heilläkin on havaittu nuorten huumeiden käyttäjien kasvu.

Meidän työn kannalta se näyttäytyy tosi mustana. Kun meillä on tämä marginaaliryhmä, jonka kanssa me teemme töitä. Ja jotenkin minusta tuntuu, että meillä on profiloitunut tämä Etsivä-nuorisotyö tässä kaupungissa niin, että päihhteet ovat siinä mukana hyvin vahvasti. Ja varmasti siksi, että meillä on ollut tosi paljon nuoria, joilla on päihdeongelma.

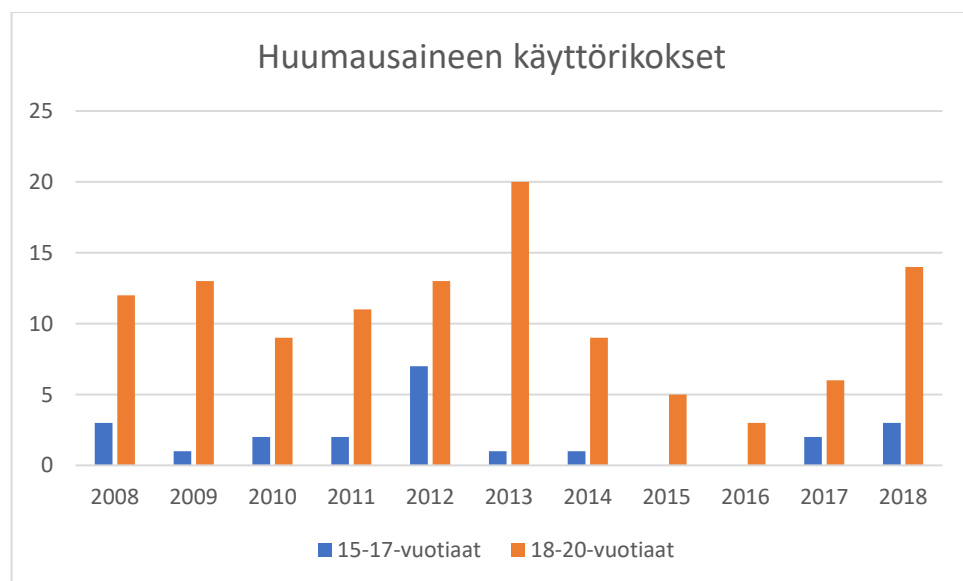
– Etsivä nuorisotyöntekijä

6.4 Poliisin tilastot

Nuoret huumausaineiden käyttäjät ovat vähän poliisin kanssa tekemisissä. Tämä selviää poliisin tilastoista.

Kun tarkastellaan tilastoja viimeisen kymmenen vuoden aikana taulukossa 9. Havaitaan, että 15–17-vuotiaissa, ja tästä nuoremmissa huumeiden käyttäjät ovat poliisin tehtävillä olleet kovin vähissä määrin.

Katsottaessa 18–20-vuotiaita, havaitaan, että Savonlinnassa esimerkiksi huumausaineiden käyttör rikoksista epäiltyinä olleiden henkilöiden määrä on ollut lähes joka vuonna noin kymmenen luokkaa.

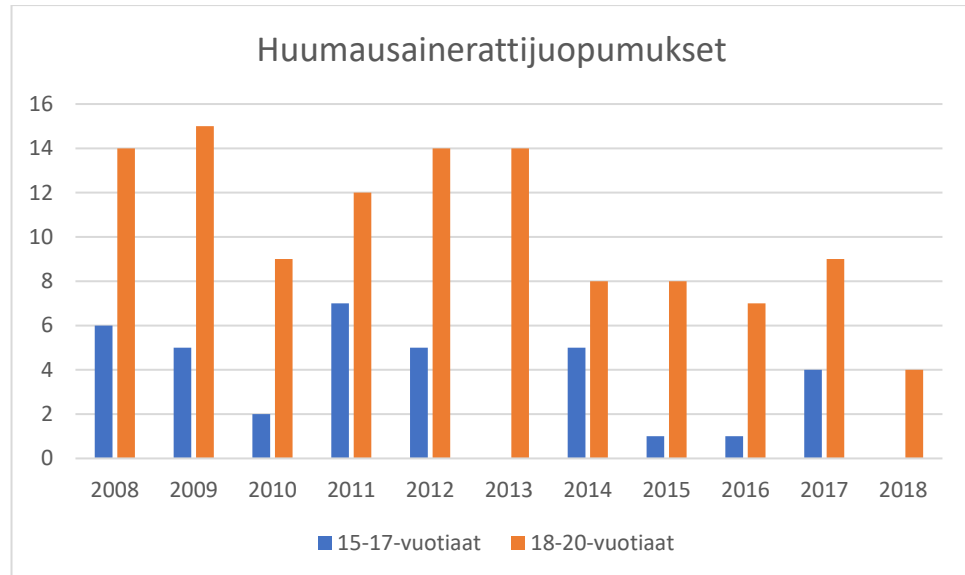

Taulukko 9. Huumausaineen käyttör rikokset Savonlinnassa.
Lähde: Polstat

Vuosina 2009–2013 määrät ovat liikkuneet 9–20 välissä. Mutta kun tullaan vuoteen 2014, havaitaan että määrät ovat laskemaan päin. 2015–2017 epäiltyjä rikoksia oli yhteensä 14 kappaletta. Mitään tarkempaa selitystä tähän ei ole toistaiseksi löytynyt.

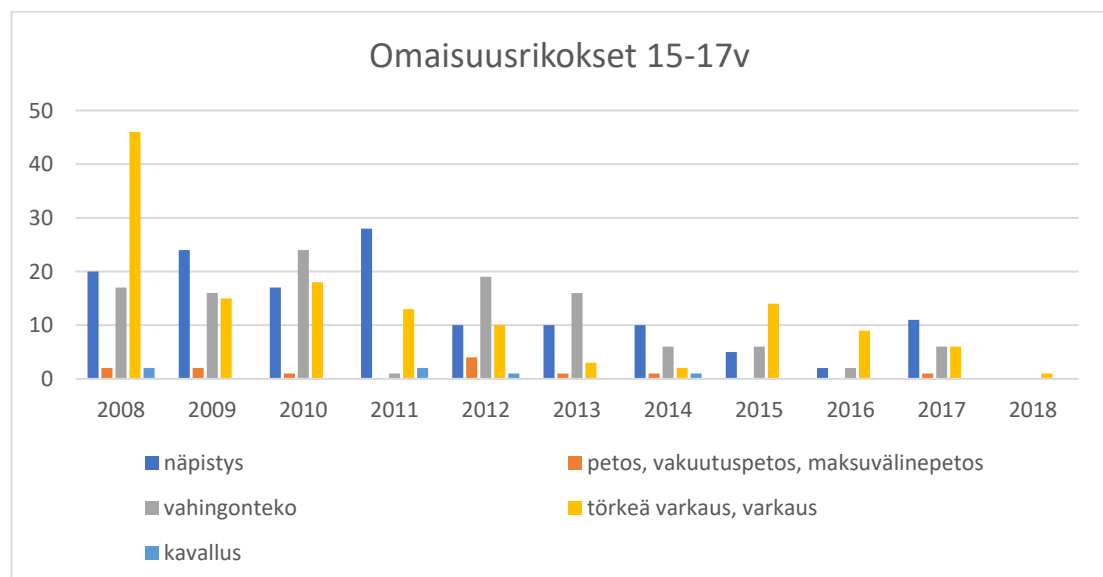
Vuonna 2018 on toistaiseksi kirjattu yhteensä 21 huumausaineen käyttör rikosta, joista 18 on ikäluokassa 18–20 ja 3 ikäluokassa 15–17. Alle 15-vuotiaiden tekemiä huumausainerikoksia ei ole tullut poliisin tietoon tänä vuonna toistaiseksi yhtään.

Toinen tarkasteltava tilasto on rattijuopumukset. Huumausaineiden vaikutuksen alaisena ajaneita kuljettaneita oli tänä vuonna 4 kpl. Kaikki kuljettajat ovat olleet 18-20 vuotiaita. Alle-15-vuotiaita on ollut tarkastelujaksolla yhteensä 4kpl

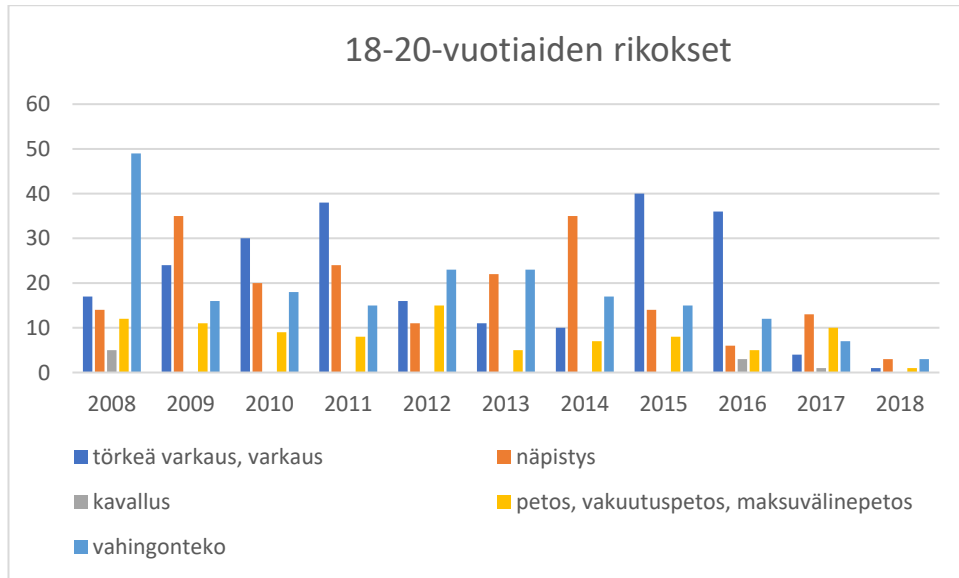
Taulukko 10. Huumausainerattijuopumukset Savonlinnassa.
Lähde: Polstat

Toistaiseksi omaisuusrikosmäärät nuorilla näyttävät seuraavanlaisilta:

Taulukko 11. Omaisuusrikokset Savonlinnassa.
Lähde: Polstat

Vuonna 2008 rikoksia tapahtui huomattavasti enemmän kuin mitä viime vuosina yhteensä. Nykyään nuorten rikoksia ei ole tullut samalla tahdilla kuin vuosia sitten. Joten näiltä osin voidaan havaita, että ainakaan omaisuusrikokset eivät ole olleet lisääntymään päin.

Taulukko 12. Omaisuusrikokset Savonlinnassa.

Lähde: Polstat

18–20-vuotiaiden tekemät omaisuusrikokset taas ovat pysyneet hieman tasaisemmin.

Viime vuosina nekin ovat laskeneet.

7 POHDINTAA

7.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli suorittaa katsaus Savonlinnan tämän hetkiseen huumausainetilanteeseen sekä antaa Savonlinnan sidostyöryhmille käyttöön opinnäytetyön keskeisimmät tulokset tiivistävä PowerPoint-esitys.

Tässä työssä poliiseja haastateltiin vain kaksi. Savonlinnan poliisimiesten määrä on kuitenkin lähempänä 40. Haastateltavat ovat kuitenkin isossa roolissa Savonlinnan huumeiden tutkinnassa, ja koen että juuri heidän haastattelunsa on riittävä tutkimuksen luotettavuuden mahdollistamiseksi. Mietin myös muidenkin poliisimiesten haastatteluja, asiasta vähemmän tietävillä on vankka henkilökohtainen mielipide tilanteen oikeasta laadusta, joten siksi aseman huumeitutkinnasta eniten tietävät riittävät haastattelussani. Haastateltujen poliisimiesten kertoma perustui myös oikeaan faktaan, sekä heidän omiin kokemuksiinsa. Muiden poliisimiesten haastattelu olisi ollut enemmän toisen käden kautta saatua tietoa.

Koen, että kappaleessa 2 esitettyihin tavoitteisiin päästiin. Huumausainetilannetta pystyttiin selvittämään tarpeeksi käytetyillä tutkimustavoilla sekä työstä valmistuneena produktina toimiva PowerPoint-esitys esittelee Savonlinnan huumausainetilannetta tarvittavalla laajuudella.

Syvempää tarkastelua varten olisi kuitenkin tarvinnut useamman haastateltavan. Tutkimukseni on kuitenkin katsaus. Se ei paneudu tarkemmin esimerkiksi psykologiseen näkökulmaan ja nuoren ajatusmaailmaan. Tarkoitus oli arvioida ilmiöitä tilastojen sekä asioista perillä olevien viranomaisten oman kokemuksen perusteella. Pääasia kuitenkin on, että nyt on suoritettu jonkinlainen katsaus Savonlinnan tilanteeseen, sillä moni on kokenut siihen tarvetta.

7.2 Nykytilanne

Pelkästään jätevesitutkimusta katsottaessa voitaneen sanoa, että Savonlinnassa on huumausaineongelma. Huumausainemäärät ovat Savonlinnan kokoiselle kaupungille huomattavan suuret. Syitä tähän on haastavaa sanoa, mutta määrien painottuminen viikonlopulle, antaa viitettä siitä, että Savonlinnan huumeiden käyttäjät ovat pääosin viihdekäyttäjiä.

Tutkimus ei kuitenkaan anna selkeää kuvaa nuorten tilanteesta sillä se koskee kaikkia Savonlinnassa asuvia ja käyneitä. Onkin mahdollista, että myös nuorilla on todella huumeongelma. Tästä viitteitä antavat poliisimiesten omakohtaiset kokemukset sekä myös omat havaintoni.

Yksi vaihtoehto suurelle huumausaineen määrille jätevedessä voi myös olla, että Savonlinnassa on juuri näytteen otto aikaan ollut isompi erä huumausainetta. Tämä on voinut omalta osaltaan sekoittaa tulosta, kuten ehkä vuonna 2014. Mutta se, että suuri erä sattuisi olemaan useampana vuonna näytteitä otettaessa, olisi hyvin epätodennäköistä.

Tutkimus ei kuitenkaan kerro määriä esimerkiksi kannabikselle, jonka on koettu olevan suosittu huume suomalaisten keskuudessa. Tutkimuksessa ei ole myöskään eritelty lakkaa, joka sekin on koettu olevan suosittu huumausaine Savonlinnassa.

Poliisien tilastojen valossa Savonlinnassa ei ole toistaiseksi havaittavissa suurta ongelmaa huumeiden kanssa. Tilastot, itse asiassa osoittavat, että huumeiden vaikutuksen alaisena ajavat ovat Savonlinnassa vähentyneet, sekä huumausainerikollisuus on vähentynyt. Puhumatakaan siitä, että huumausainerikollisuuden tuomat muut rikokset, kuten omaisuusrikokset ovat olleet vähentymään päin. Mutta tämä antaa kuvan vain kokonaisuudesta. Ainoa asia, mikä puhuu nuorten huumeiden käytön kasvusta, on käyttörिकosten määrä. Se on mielestäni huomioitavan arvoinen luku.

Kun taas poliisimiesten haastattelut antoivat synkemmän näkymän Savonlinnan tilanteesta. Poliisimies A kertoi, että viime aikojen tapahtumat tutkinnassa ovat osoittaneet sen, että Savonlinnassa todella on huumausaineongelma.

Tutkimukseni tulee siinä, mielessä hieman myöhään, että tapahtumat muuttuvat nopeastikin. Joskus ilmi saattaa tulla yksi huumausainerikos, josta leviääkin useita eri haaroja aina käyttäjästä myyjiin. Nuorten huumausainerikokset ja käyttörिकokset olivat tämän vuoden osalta jo nyt lähes samalla tasolla kuin, mitä ne olivat koko viime vuonna. Monet ovatkin Savonlinnassa sanoneet, että jos resurssia olisi, myös huumausainerikoksiakin saataisiin paljastettua huomattavasti nykyistä enemmän

Huumausainerikollisuus onkin ollut aina tutkinnan laji, jossa sitä ei tehdä näkyvästi. Kuten poliisimies B sanoi haastattelussaan, että suurin osa huumeututkinnasta tehdään, muuten kuin yleisellä tasolla.

Huumeututkintaa suoritetaan yleensä erityisissä huumeututkinnan ryhmissä, joita Savonlinnassa ei ole. Oman ryhmän puuttuminen voi olla myös oma tekijänsä, miksi kaikkia rikoksia ei ole tullut ilmi.

Tilastotiedolla kohdassa 6.1 pystyin osoittamaan, miten Savonlinnan nuorten huumausaineiden mahdollinen käyttö, ja suhtautuminen on vuosien saatossa muuttunut..

Siviilitilastoja hyödynnän tilastokeskuksen osalta, sekä Terveysten ja hyvinvointilaitoksen kautta. THL: kautta saan kouluterveyskyselyt, joissa voidaan nähdä mahdollista muutosta. Rajasin työni koskemaan vain nuoria, sillä yleisesti uskotaan, että nuorten alkoholin käyttäminen olisi vähenemään päin. Yhdeksi syyksi on nostettu nuorten huumausaineiden käytön lisääntyminen.

Yksi mielenkiintoinen seikka huumeitilanteen seuraamisessa on Itä-Suomen yliopiston Savonlinnan kampuksen siirtyminen Joensuuhun. Kun huumeita lähtökohtaisesti käyttävät nuoremmat ihmiset kuten opiskelijat, tämä ei voi olla näkymättä mahdollisiin huumeitilastoihin. Kampuksen siirtäminen vie Savonlinnasta opiskelijoita n. 1000. Olisi enemmän kuin mielenkiintoista seurata, kuinka tilanne tästä kehittyy. Vaikuttaako heidän lähtemisensä jätevesitutkimukseen? Tutkimuksesta voitiin havaita aiemmin, että suurimmat piikit Savonlinnassa olivat viikonloppuisin. Tämä antaa kuvan siitä, että Savonlinnassa huumeiden käyttö on rajoittunut juhlimiseen. Opiskelijanuoret ovat yleisesti niitä, jotka pitävät juhliä opiskelijabileissä sekä myös viikonloppuisin.

Pidän kouluterveyskyselyjen tuloksia itse luotettavana. Usko, että kun nuorille annetaan mahdollisuus vastata anonyymisti kysymyksiin, he vastaavat totuudenmukaisesti. Kun tapasin työssäni nuoria huumeiden käyttäjiä, hekin kertoivat yllättävän paljon huumeiden käytöstään. Savonlinnassa on varmasti jonkin asteinen huumausaineongelma, joka ei ole tullut vielä viranomaisille näkyväksi. On paljon käyttäjiä, jotka eivät ole heidän tiedossa, vaan he käyttävät huumausaineita täysin piilossa viranomaisilta.

Töissäni keskustelin erään nuoren asiakkaan kanssa, joka oli juuri jäänyt kiinni huumausainerattijuopumuksesta. Hän kertoi minulle, että Savonlinnassa on paljon ns. kovien huumeiden käyttäjiä. Tilastojen valossa kaikkea tätä on vaikea uskoa, mutta jotain Savonlinnassa on huumausaineiden käytön mukaan tapahtumassa. Sen puolesta puhuvat jätevesitutkimus, sekä osaltaan THL:n kouluterveyskysely. Nuorten huumausainemyönteisyys on kasvamassa, joten on mahdollista, että huumeiden käyttö heidän osaltaan lisääntyy.

Poliisimies B esitti koulupoliisin saamista takaisin Savonlinnaan. Tätä kirjoitettaessa Etelä-Savon kenttäjohtoalueella on vain yksi koulupoliisi, joka joutuu siis kiertämään käytännössä yksin kaikkia alueen kouluja. Aika ei mitenkään voi riittää kaikkeen, joten on varmasti kouluja jotka jäävät vähemmälle huomiolle. Näin nuoret jäävät ilman poliisin varoituksia huumausaineiden vaaroista.

Mainitut tiedot osoittavat mielestäni sen, että Savonlinnassa todella on huumausaineongelma, ja se koskettaa myös nuoria.

7.3 Ratkaisuehdotuksia

Koska Savonlinnassa on todella huumausaineongelma jo pelkästään metamfetamiinin määriä katsottaessa, tulisi poliisin reagoida jotenkin asiassa, kuten on reagoitukin. Mutta suunnitella lisää resursseja huumeiden valvontaan, voidaan käyttäjille ja myyjille näyttää, että Savonlinna ei ole huumeiden käyttäjän paratiisi.

Koulupoliisin hankkiminen olisi ennalta estävän toiminnan kannalta erinomaisen tärkeää. Tällöin ennalta estävään toimintaan saataisiin uusi suunta nuorten kohdalla. Tai sitten ankkuripoliisin toiminta. Ankkuripoliisi on pääasiassa nuorten tekemiin rikoksiin ja sidosryhmätoimintaan keskittyvä poliisimies. Kun nuorilta rikoksen tekijöiltä katkaistaan heti rikoksentekokierre yhdessä sosiaalitoimen kanssa.

Työn teoria osuuden tuottamisessa onnistuttiin tyydyttävästi. Kouluterveyskyselyjen tilastot, eivät kuitenkaan yltäneet ajanjaksollisesti pitkälle, mutta koen että 10-vuoden jakso riitti tuottamaan tarvitsemani tiedon nuorten huumausaineiden kokeiluista. Kouluterveyskyselyihin on viime vuosina lisätty useampi kysymys, liittyen huumausaineisiin. Valitettavasti ne eivät siis riitä kuvamaan nuorten huumeiden käyttöä tarpeeksi pitkällä aikavälillä.

Jätevesitutkimus taas ei anna kuvaa nuorten huumeiden käytöstä

7.4 Tulevaisuus

Tulevaisuutta on aina hankala ennustaa. Kukaan tuskin osaa varmaksi kertoa, mikä on tilanne esimerkiksi kahden vuoden päästä. Poliisimies A:n maalamat uhkakuvat nuorten lisääntyneistä omaisuusrikoksista huumausaineista velkaantumisen seurauksena on täysin mahdollinen. Vuoden 2018 käyttörikosmäärät ovat jo siitä hyvä osoitus. Ikäluokka on juuri sitä, joka on muuttamassa pois kotoa, ja aloittamassa omaa elämää. Jos silloin nuori ajautuu ongelmiin, on mahdollista että sitten hän alkaa tekemään omaisuusrikoksia ansaitakseen rahat huumausaineisiin.

Tämän kaltaisen tutkimuksen voisi suorittaa uudelleen muutaman vuoden päästä. Sen voisi toteuttaa Savonlinnassa harjoittelunsa suorittava nuorempi konstaapeli. Mikäli havaitaan, että Savonlinnan huumausaineiden käyttö on lähtenyt nousuun myös tilastoissa, voitaisiin paneutua tulevaisuudessa sen syihin tarkemmin kuin tässä työssäni on tehty.

Tutkimuksessa voitaisiin keskittyä enemmän syihin, miksi huumausaineiden käyttöä esiintyy paljon/vähän Savonlinnassa. Erityisesti psykologian kannalta syitä voitaisiin hakea. Onko haastattelemieni poliisimiesten ajatusmaailma asian suhteen muuttunut siitä, kun haastattelin heitä tähän tutkimukseen?

Joka tapauksessa Savonlinnassa eletään nyt tärkeitä vuosia, kuinka asian suhteen lähdetään etenemään ja minkälaisia lopputuloksia tämän suhteen saadaan

8 LÄHTEET

Barceloux, Donald 2012. Medical Toxicology of Drug Abuse. Synthesized Chemicals and Psychoactive Plants. Hoboken, John Wiley & Sons, Inc.

Broyd, Samantha & van Hell, Hendrika & Yücel, Murat & Beale, Camilla & Solowij, Nadia 2016: Acute and Chronic Effects of Cannabinoids on Human Cognition—A Systematic Review.

Duodecim Terveyskirjasto 13.10.2017 Lumio, Jukka. Maksatulehdus (hepatiitti) aikuisilla
Luettavissa: http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00451.

Julkaistu: 13.10.2017.

Luettu: 20.3.2018.

Duoecim Terveyskirjasto 10.9.2017: Huttunen, Matti. Päihde- ja huumeriippuvuus..

Julkaistu: 10.9.2017.

Luettu: 20.3.2018.

Luettavissa: http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00414

Eklund, Ville & Ruonakoski, Eetu 2017. MTV Uutiset. Luettavissa <https://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/jarkyttava-tutkimustulos-valtaosa-ylakoululaisista-pitaa-huumeiden-hankkimista-helppona-osassa-kunnista-katso-kartalta-kotiseutusi-tilanne/6660338#gs.F1KIyn0> .

Julkaistu: 27.11.2017

Luettu 28.3.2018

EMCDDA: 9.6.2012: Wastewater-based drug epidemiology explained

Nähtävissä osoitteessa <https://www.youtube.com/watch?v=SbdiuEL2r4k&feature=youtu.be>

Katsottu 1. Huhtikuu 2018

EMCDDA. 2018. Wastewater analysis and drugs — a European multi-city study. Luettavissa: <http://www.emcdda.europa.eu/topics/pods/waste-water-analysis>

Luettu 28.3.2018.

Hakkarainen, Pekka & Karjalainen, Karoliina 2017: Pilvee, pilvee. Kannabiksen käyttötavat, käyttäjät ja poliittiset mielipiteet. Luettavissa: <http://www.julkari.fi/handle/10024/131949>

Luettu 1.4.2018.

Hakkarainen, Pekka & Karjalainen, Karoliina. & Ojajärvi, Anni & Salasuo, Mikko 2014:

Huumausaineiden ja kuntodopingin käyttö ja niitä koskevat mielipiteet Suomessa vuonna

Luettavissa: <http://www.julkari.fi/handle/10024/126845>

2014. Luettu 9.4.2018.

Helsingin hovioikeus. 2016: Huumausainerikosten rangaistussuositus.

Luettavissa: https://oikeus.fi/hovioikeudet/helsinginhovioikeus/material/attachments/oikeus_hovioikeudet_helsinginhovioikeus/karajaoikeuspainotteistenlaatuhankkeidenraportit/2006/a8b7kA29f/Huumausainerikosten_rangaistussuositus_Huum.....pdf

Holopainen, Antti 2018: Lääkkeiden väärinkäyttö.. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos Päihdelinkki, Luettavissa: <https://www.paihdelinkki.fi/sgn/tietopankki/tietoiskut/laakkeiden-vaarinkaytto>
Luettu: 30.3.2018.

Hänninen, Jaana. 2018. Itä-Savo. Luettavissa <https://ita-savo.fi/uutiset/lahella/f36cd05f-8e15-4c86-a0c5-1391bc5f0160>
Julkaistu: 2.2.2018.
Luettu: 2.2.2018.

Julien, Rober & Advokat Claire 2011. A Primer of Drug Action; Primer of Drug Action. A Comprehensive Guide to the Actions, Uses and Side Effects of Psychoactive drug. New York: Worth Publishers.

Jyväskylän yliopisto 2015: Koppa. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>
Luettu: 9.4.2018

Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2018: www.kamk.fi.
Luettavissa osoitteessa <https://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Tuotteistaminen>
Luettu: 14.4.2018

Kalso, Eija & Simojoki, Kaarlo & Palva, Erkki 2016: Kannabiksestako kipulääkkeeksi.

Karjalainen, Karoliina & Savonen, Jenni & Hakkarainen, Pekka 2016: Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet – Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992-2014
Luettavissa: <http://www.julkari.fi/handle/10024/130530>
Luettu: 14.4.2018

Keskusrikospoliisi. 2018. Liikennejuopumustilastot. Luettavissa osoitteessa https://www.poliisi.fi/keskusrikospoliisi/tiedotteet/1/0/liikennejuopumustilastot_2017_yha_enemman_huumaus-ja_laakeaineiden_vaikutuksen_alaisena_ajavia_68901
Luettu 20.3.2018

Baggott, Matthew & Kirkpatric, Matthew & Bedi, Gillinder & de Wit, Harriet 2015: “Intimate insight - MDMA changes how people talk about significant others”. Journal of Psychopharmacology, vol. 1–9, DOI: 10.1177/0269881115581962.
Kuusisto, Risto. 24. Lokakuu 2017: YLE Yle Akuutti: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2017/10/23/laakekannabis-suomessa-harvinaisuus-matkani-hyvan-pahan-kannabiksen-syovereihin>
Julkaistu 23.10.2017
Luettu: 20.4.2018

Mäntymaa, Eero 2015: Yle Uutiset.
Luettavissa: Kokaiini on kolme kertaa kalliimpaa – tämän verran huumeet maksavat Suomessa: <https://yle.fi/uutiset/3-7814423>
Julkaistu 23.3.2015
Luettu: 20.3.2018

Perkkiö, Tanja 2017: Yle Uutiset Pikkukaupungin huumetilasto kummastuttaa – 10 kertaa enemmän metamfetamiinia kuin naapureilla
 Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-9843407>
 Luettu: 1.3.2017

Suomen Mielenterveysseura 2018: Tietoa huumeista.
 Luettavissa: <https://www.mielenterveysseura.fi/fi/kehitt%C3%A4mist%C3%B6iminta/mielenterveysosaaminen/nuoren-mielen-ensiapu/tietoa-huumeista>
 Luettu: 20.3.2018

Szilway, Ilmari 2017: Muuntohuumeet. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos Päihdelinkki:
<https://www.paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/muuntohuumeet>
 Julkaistu 7.8.2018
 Luettu: 27.3.2018

Tacke, Ulrich. 1.9.2009. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos Päihdelinkki tietopankki. Luettavissa: <https://www.paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/amfetamiini-metamfetamiini-seka-muut-piristeet>
 Julkaistu: 1.9.2009
 Luettu: 20.3.2018

THL 2014: Päihdehaitat käyttäjälle, läheisille ja yhteiskunnalle.
 Julkaistu 13.10.2014
 Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/paihdehoito/paihdehaitat-kayttajalle-laheisille-ja-yhteiskunnalle>
 Luettu: 20.3.2018

THL 2011: Huumeiden käyttö Suomessa
 Julkaistu: 1.4.2008
 Luettu: 21.3.2018

THL 2018: Kouluterveyskysely.
 Saatavilla: <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia/kaikki-kouluterveyskyselyn-tulokset>
 Luettu: 15.3.2018

THL. 17.6.2018. Sampo. Luettavissa osoitteesta https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/fact_ktk_ktk1?row=measure-200138.&row=measure-200101.200345.200287.199398.200089.199281.187196.200386.200280.200144.200264.199843.200516.200573.199990.199851.199900.199350.199325.199937.199261.200129.199610.1996
 Luettu 29.5.2018

THL. 7.3.2018. Jätevesitutkimus. Noudettu osoitteesta: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/jatevesitutkimus>

Valtakunnansyyttäjänvirasto 2006. http://www.vksv.oikeus.fi/material/attachments/valtakunnansyyttajanvirasto/vksvliitetiedostot/vksnyleisetohjeet/liitteet/6JaxuYBGB/VKS-2006-1_Liite_Taulukko.pdf

Luettu: 20.5.2018

Haastattelut

Etsivä nuorisotyöntekijän haastattelu 2018. Haastattelu nuorten huumausaineiden käytöstä. Haastattelu 7. Maaliskuu 2018

Poliisimies A. 2018. Haastattelu nuorten huumausaineiden käytöstä. Sähköposti 13.3. 2018

Poliisimies B. 2018. Haastattelu Savonlinnan alueen nuorten huumausaineiden käytöstä. 28.3. 2018

Sosterin sairaanhoitaja,. 2018 . Haastattelu 3.4. 2018

9 LIITTEET

1. Haastattelurunko poliisimiehille
2. Sosterin ja Etsivä-nuorisotyön haastattelurungot
3. Powerpoint-esitys

Liite 1

Haastattelurunko

Poliisi

1. Kerro lyhyesti työnkuvasi, virka-asemasi ja roolisi huumeiden tutkinnassa?
2. Onko Savonlinnan huumausainetilanne muuttunut mielestäsi sinä aikana, kun olet ollut täällä töissä? Jos on, miten?
3. Minkälainen on Savonlinnan huumerikollisuuden ”kartta”? Kuinka täällä toimitaan?
4. Tarvitaanko mielestäsi pakkokeinolakiin muutoksia, mahdollisen nuorten huumerikollisuuden paljastamiseksi? Entä ylipäätänsä?
5. Mitkä ovat ne huumausaineet, joita pyörii eniten Savonlinnassa?
6. Millaisissa tilanteissa nuorten huumausaineiden käyttöä ilmenee?
7. Ilmeneekö huumeiden käytön lisääntyminen liikenteessä? Huumeratit?
8. Millainen on Savonlinalainen nuori huumeiden käyttäjä? Yleisesti.
9. Miten ja mistä huumeita tulee Savonlinnaan? Tausta ym.?
10. Johtaako nuorten huumausaine-tutkinta yleensä ns. isompiin tekijöihin?
11. Kuinka usein nuorten huumausainerikoksia tulee tutkittavaksi?
12. Mitkä ovat huumausainerikollisuuden haitat Savonlinnalle?
13. Mitä voitaisiin tehdä paremmin, katsottaessa poliisin toimintaa? Entä ennalta estävä toiminta?

Liite 2

Sosterin ja Etsivä-nuorisotyön haastattelurunko

1. Kerro kuka olet ja esittele työnkuvasi.

2. Millaista työnteko on huumeiden käyttäjien kanssa?
3. Millaisia huumeita ja käyttäjiä Savonlinnassa on?
4. Mikä on mielestäsi tämän hetkinen huumausainetilanne Savonlinnassa?
5. Jos tilanne on huono, osaatko sanoa syitä miten tähän on ajaututtu?
6. Osaatko verrata Savonlinnan tilannetta johonkin toiseen kaupunkiin esim. Mikkeliin?
7. Minkälaisia kohtaamisia teillä on asiakkaittenne kanssa?
8. Jätevesitutkimus vuodelta 2017 osoittaa, että Savonlinnan metamfetamiinin määrä on yksi Suomen korkeista. Miten tämä näkyy teillä?
9. Osaatko sanoa ikähaitaria asiakkailleen, sosiaalista taustaa ym.?
10. Mitkä ovat teidän puolelta ennalta estävät toimenpiteet? Onko niitä?
11. Mitkä voivat olla seurauksia mikäli tilanne pahenee?
12. Sanotaan, että nuoret ovat siirtymässä alkoholista huumausaineisiin. Näkyykö tämä väite teidän työssänne jotenkin?
13. Osaatko kertoa, mitkä ovat asiakkaidenne eniten käyttämät huumausaineet?
14. Esiintyykö Savonlinnassa muuntohuumeita? Osaatko kertoa?
15. Jotain lisättävää?

POLIISI

POLIISIAMMATTIKORKEAKOULU

Polisyreshögskolan

Police University College

Katsaus Savonlinnan nuorten huumausaineiden käyttöön

Opinnäytetyö
Arttu Jaatinen
20161

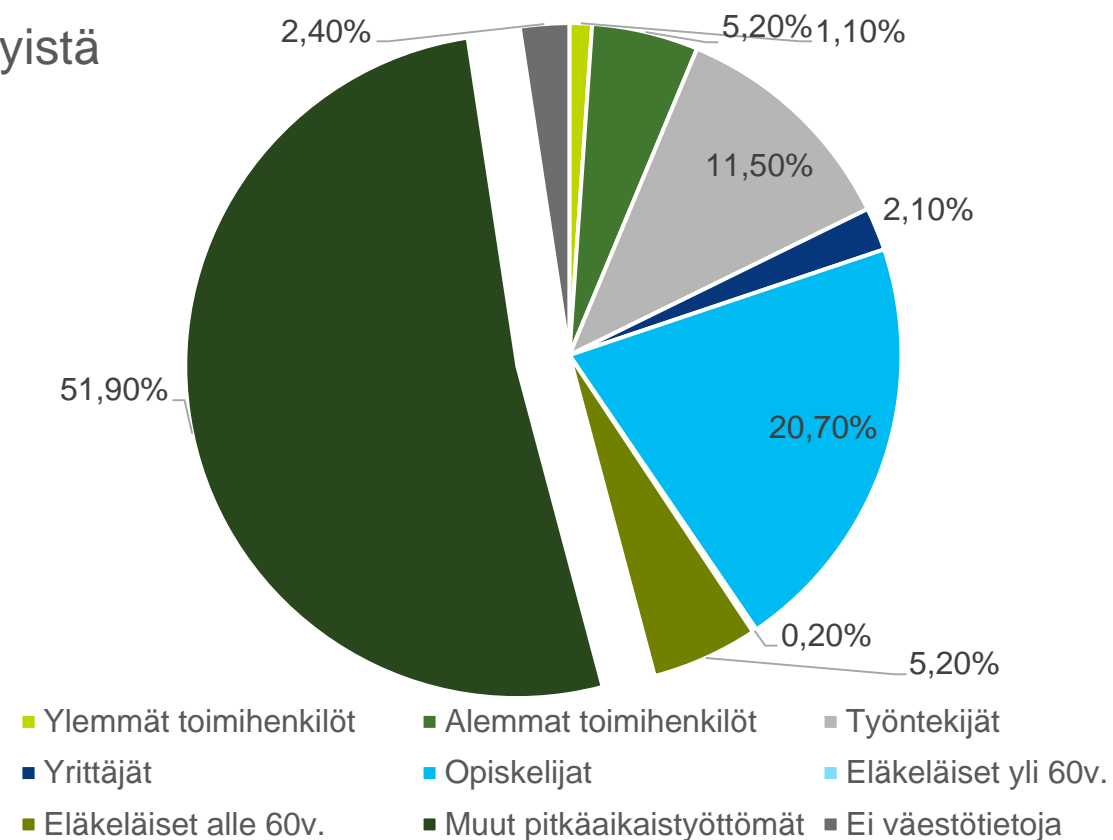
Opinnäytetyöstä

- Perustuu poliisin omiin tilastoihin (polstat), THL:n kouluterveyskyselyjen tuloksiin sekä haastatteluihin
- Haastatteluja suoritettiin 4 kpl. 2 poliisimiestä, 1 sairaanhoitaja, yksi nuorisotyöntekijä
- Kaikilla jonkinasteinen yhteys nuoriin tai huumausaineisiin
- Haastattelut suoritettu nimettöminä
- Työ rajattu koskemaan 15-29-vuotiaita

Yleistä

- Opiskelijat yksi suurimpia ryhmiä huumausainerikosten tekijänä

Osuus epäillyistä

- Poliisin tilastoissa nuorten tekemät huumausainerikokset eivät juurikaan näy
 - Kuitenkin tänä vuonna niitä on tullut jo 18 kpl
- Myöskään Sosterin puolelta mitään hälyttäviä merkkejä ei ole tullut ilmi (ruiskujen vaihtopiste)
- Etsivä nuorisotyöntekijän edustaja kertoo, että heidän asiakkaansa ovat monesti päihdeongelmaisia, mutta korostaa heidän olevan marginaaliryhmää.
 - Heidän asiakkaiden määrän on pysynyt ennallaan

Haastatteluista

”Huumeita on Savonlinnassa aina ollut. Nykyinen malli on siitä erikoinen että vaikka huumeita on todella paljon kaupungissa, ei huumerikollisuus näy juurikaan poliisintilastoissa. Aiemmin huumeiden runsas käyttö ja myynti on näkynyt vahvasti omaisuusrikollisuutena kun huumeiden käyttäjät ovat pyrkineet saamaan aineisiin hankittua rahaa.

Tätä trendiä ei viimevuosina ole näkynyt juurikaan. Myös ns. kovien narkkien määrä on mielestäni varsin pieni tällä hetkellä vaikka käyttäjäkunta onkin huolestuttavan laaja.”

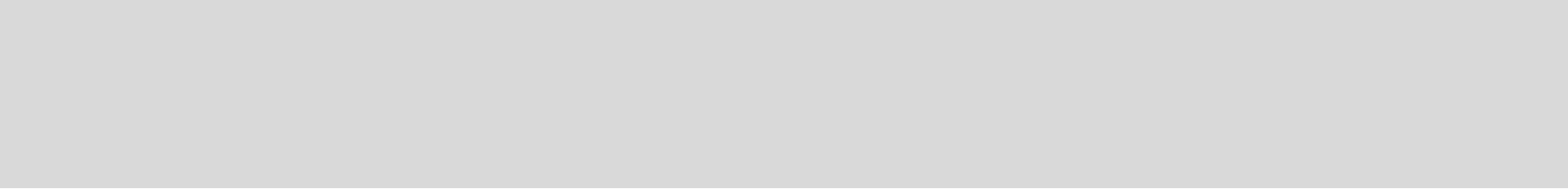
Poliisimies A

”Mielestäni nuorten huumausaineiden käyttöä ei juurikaan näy poliisin silmissä. Eikä rikostilastoissa. Elikkä poliisin näkökulmasta tilanne ei ole muuttunut”

-Poliisimies B

- Meidän työn kannalta se näyttäytyy tosi mustana. Kun meillä on tämä marginaaliryhmä, jonka kanssa me teemme töitä. Ja jotenkin minusta tuntuu, että meillä on profiloitunut tämä Etsivä-nuorisotyö tässä kaupungissa niin, että päihteet ovat siinä mukana hyvin vahvasti. Ja varmasti siksi, että meillä on ollut tosi paljon nuoria, joilla on päihdeongelma.”*

-Etsivä nuorisotyöntekijä

- Nuori huumeidenkäyttäjä: Savonlinnassa
 - Lukiolainen tai ammattikoululainen
 - Viihdekäyttäjä → käyttö painottuu viikonloppuun
 - Tuntee jonkun, joka tuntee taas jonkun, jolta saada huumeita
 - Tor-verkko yleinen kanava, mistä aineita saadaan
 - Savonlinnassa myös ns. ”omia tekijöitä”. Pääasiassa kannabiksen kasvatusta.
- Huumeiden käyttö alkaa monesti lääkkeillä
 - Pahimmillaan havaittu nuorten myyvän omia lääkkeitään kavereilleen
 - Toleranssi kasvaa → nuori hankkii vahvempia aineita.

- Poliisimiesten mielipiteet hieman erilaiset. Kuitenkin molemmat ovat siinä mielessä samaa mieltä, että Savonlinnassa liikkuu paljon metamfetamiinia ja amfetamiinia.
- Poikkeuksena haastattelijat nostavat harvinaisemman lakan käytön
 - Tuomiot pieniä ja se ei ole lähtökohtaisesti ole laitonta (käytetään kemian teollisuudessa liuottimena)

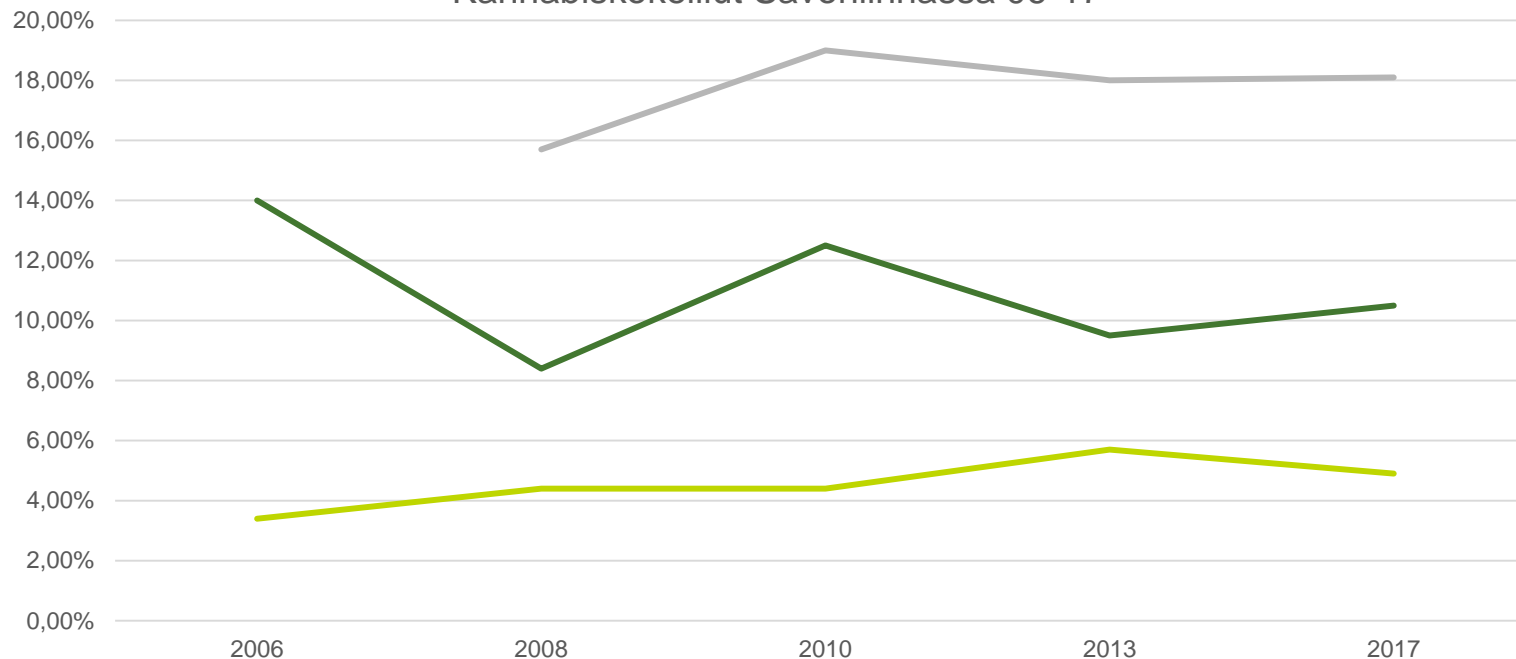
Mistä ongelma johtuu?

- Alkoholin kulutus vähentynyt → nuoret siirtymässä huumausaineisiin
- Ennalta estävän toiminnan vähyys
 - Poliisilla ei ole omaa koulupoliisia Savonlinnassa, lähin kutsutaan Mikkelistä
 - Nuorilla ei kosketuspintaa näin ollen poliisiin
- Yhteistyön määrän vähyys viranomaisilla
 - Viime vuosina sitä kuitenkin alettu lisätä

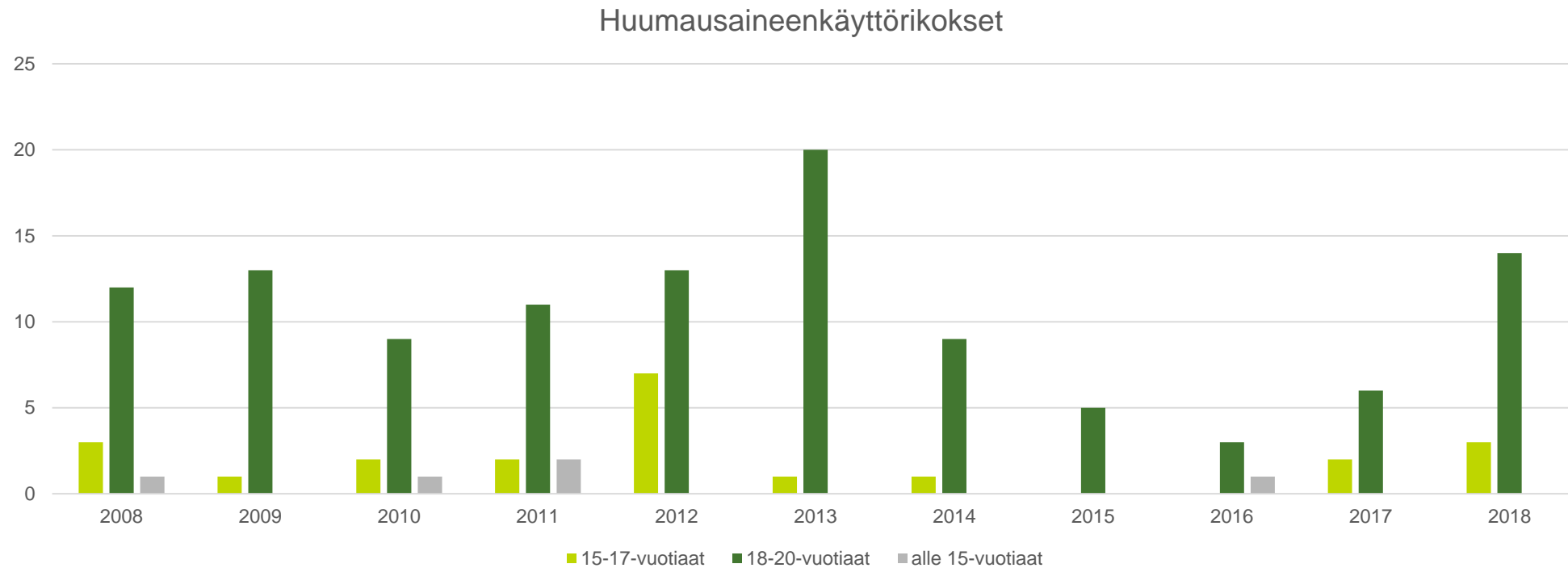
Tilastoista

Kaaviossa prosenttimäärä, kuinka moni vastasi ”kyllä” kysymykseen kannabiksen kokeilusta kouluterveyskyselyssä

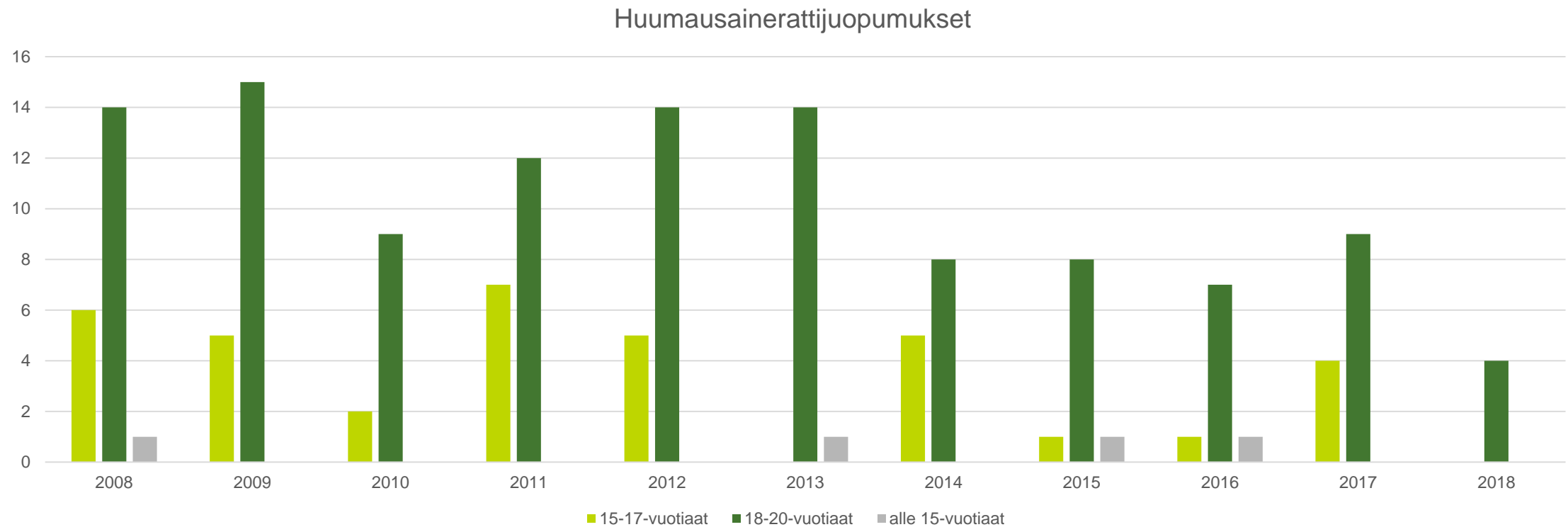
Kannabiskokeillut Savonlinnassa 06-17

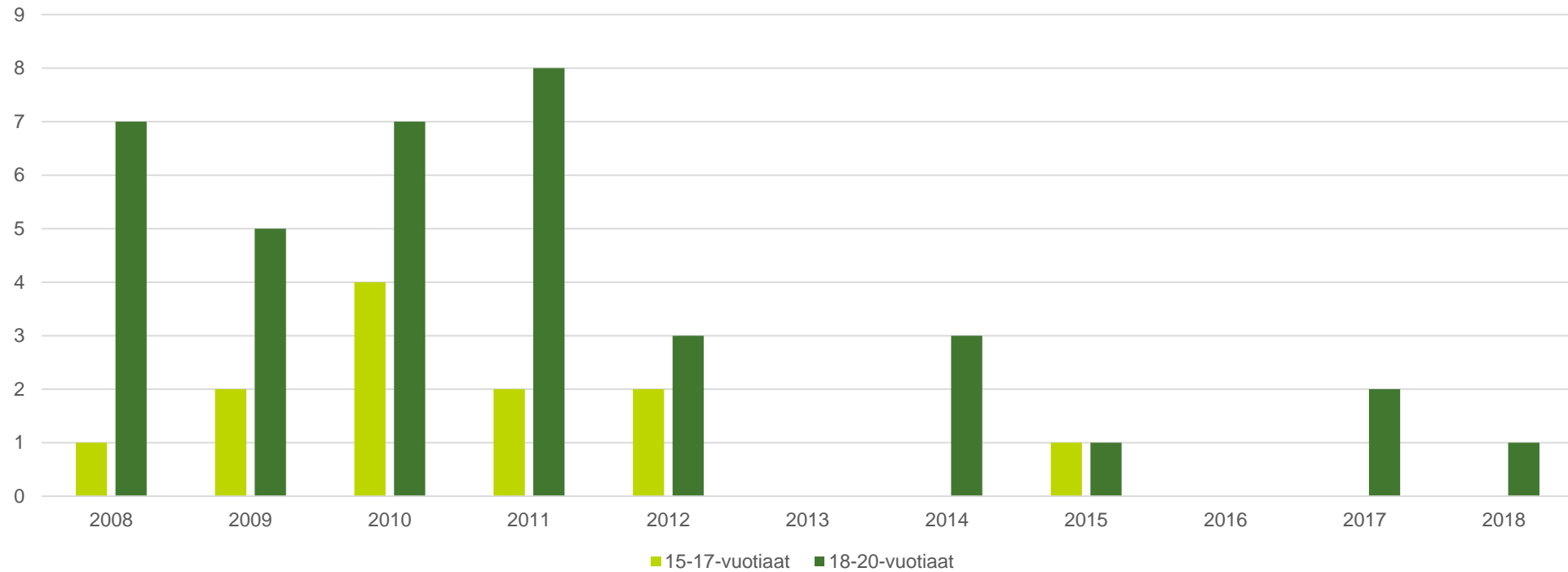
- Kuvassa poliisin tilastojärjestelmästä saadut huumausaineen käyttörikokset Savonlinnassa.

- Kuvassa huumausainerattijuopumukset.

Huumausainerikos

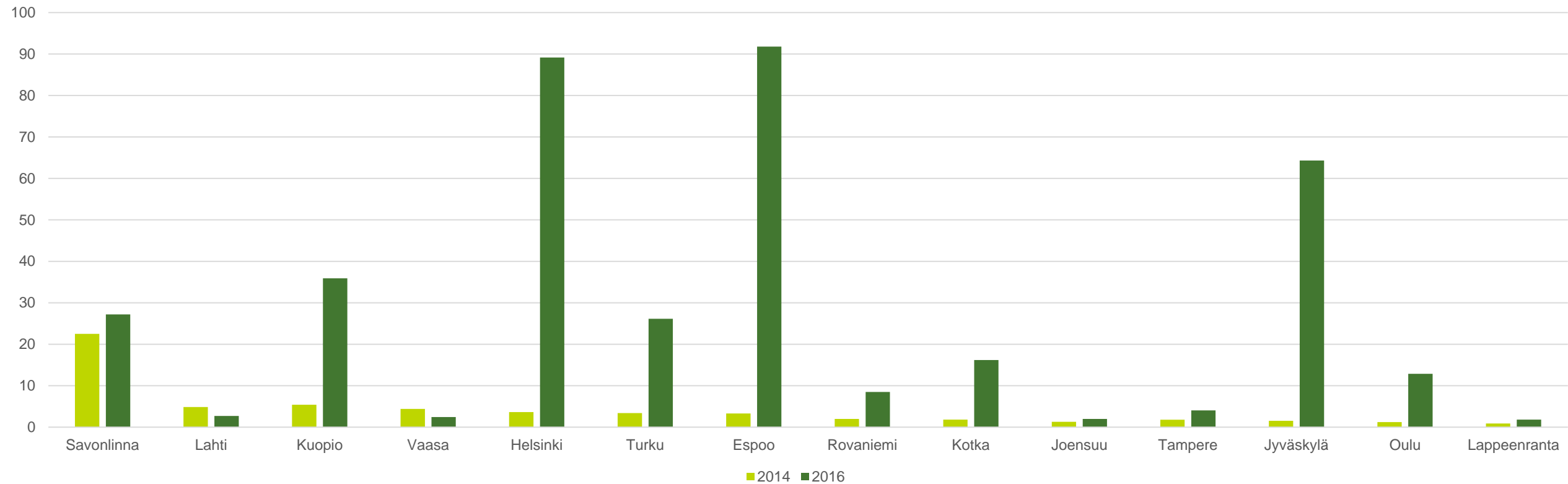

Tilastoista

- Huomioitavaa tämän vuoden kohdalla on huumausaineenkäyttörikosten määrä
 - Niitä on jo nyt yhteensä 17kpl
- Huumausainerikokset taas ovat kokonaisuudessaan vähentyneet
- N. 34 % kouluterveyskyselyjen vastaajista on sitä mieltä, että huumausaineita on helppo hankkia Savonlinnassa ja lähes 11% hyväksyy sen polttamisen
 - Luvut ovat maan keskitasoa

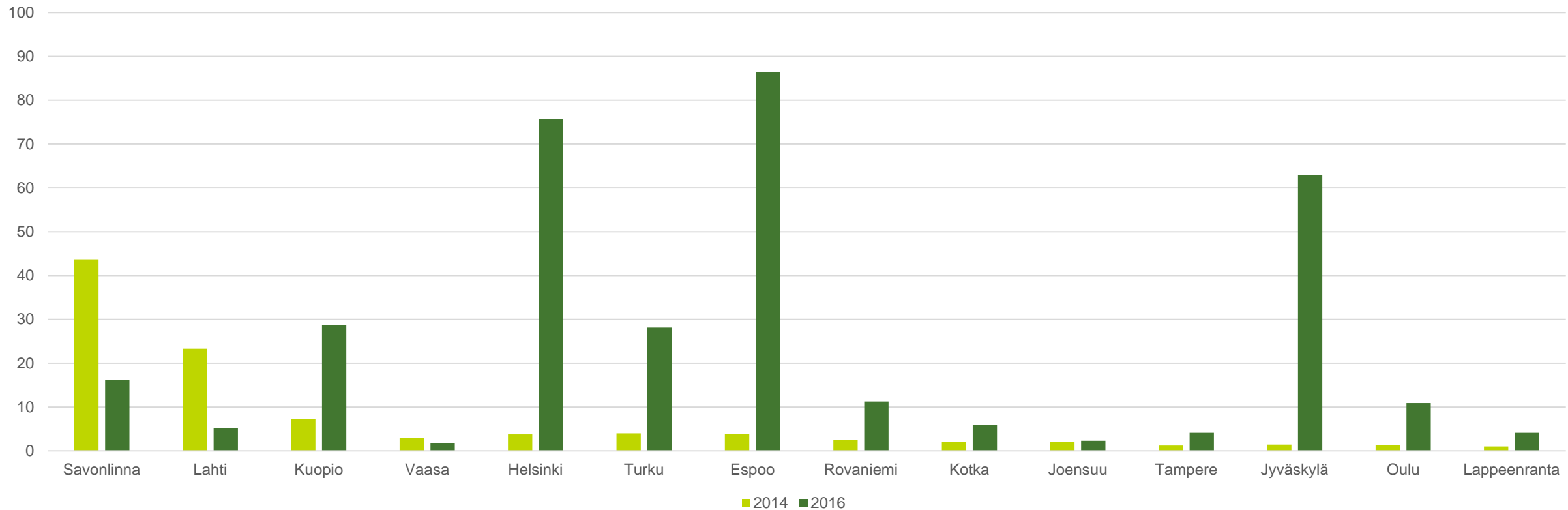
Jätevesitutkimus

Metamfetamiini mg/1000as viikonloput

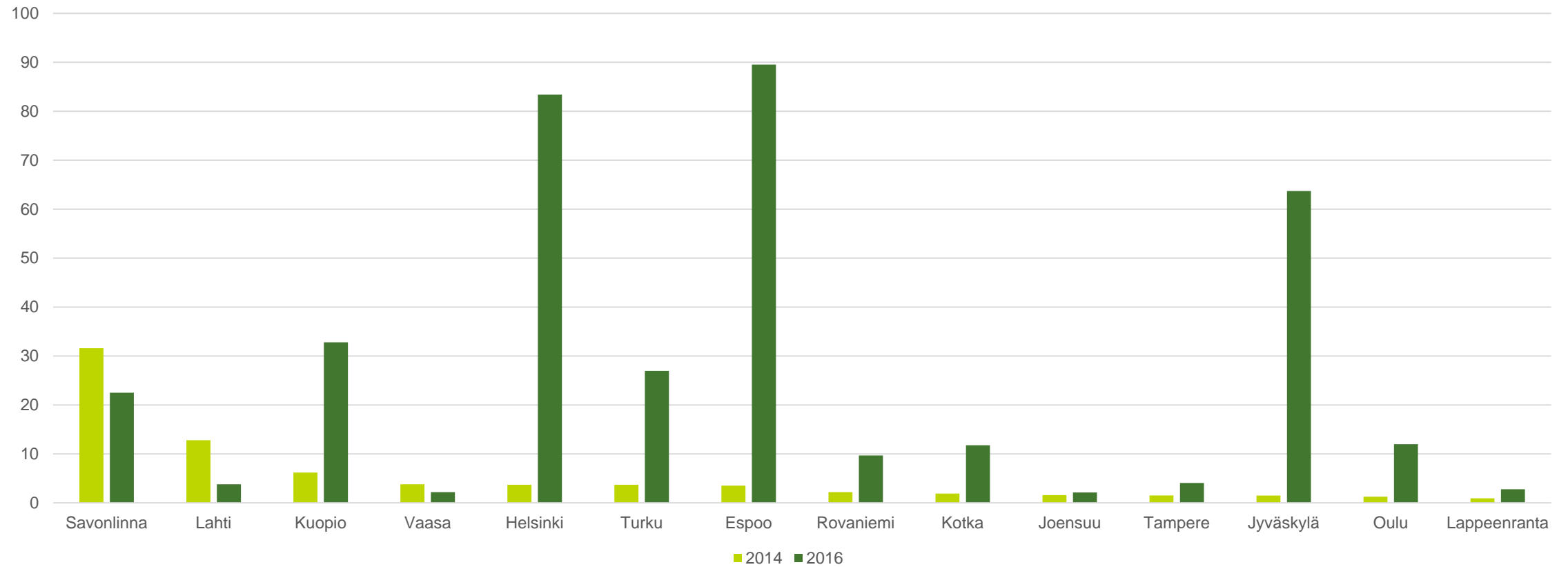

Luentojen sisältö

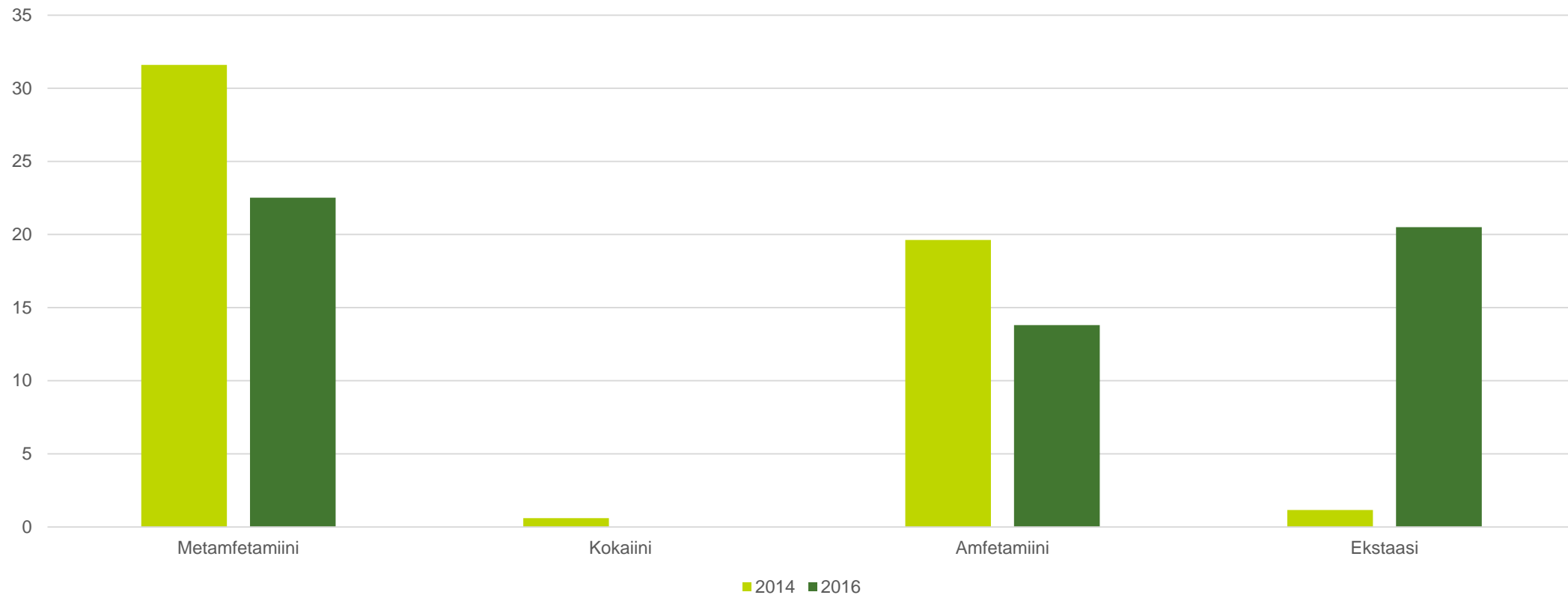
Metamfetamiini mg/1000as arkipäivät

Metamfetamiini mg/1000as/päivässä kokonaistulos

Kokonaistilanne, kaikki huumeet mg/1000as/päivässä

Luentojen sisältö

- Huumausainerikollisuus yleensä piilorikollisuutta → ei näy tilastoissa
- Tämän hetkinen tilanne voi olla vain jäävuoren huippu
 - Viime aikoina poliisille on kuitenkin tullut paljon huumerikollisuutta tutkittavaksi, jossa on mukana nuoria
- Jätevesitutkimus osoittaa, että Savonlinnassa on kaupungin väkimäärään nähden paljon huumausaineita- metamfetamiini
 - Ei välttämättä näy nuorissa, sillä tutkimus ei pysty erottelemaan käyttäjiä
- Vuonna 2016 viikonloppuisin enemmän kuin arkipäivisin (metamfetamiini)
 - Viihdekäyttäjät?
 - Näkykö yliopiston lähteminen myöhemmin?

- Monien nuorten kertomusten perusteella huumeita käyttäviä nuoria on enemmän kuin mitä tilastot näyttävät
- Ennalta estävän toiminnan merkitys korostuu
 - Savonlinnan koulupoliisin puuttuminen mahdollisesti lisännyt käyttäjiä
- Huomioitavaa kuitenkin on käyttörikosten määrä tänä vuonna, niitä tulee todennäköisesti vielä lisää